

တပ်စွန်လွှတ်ပြုပြသနာကိုပြည်နယ်အစိုးရနှင့်
တွေ့ဆုံးဖြစ်ရင်းသွားမည်ဟု KNU ထုတိပြုခဲ့

Photo-Sa Paing Soe

ကရာဝတီတိုင်း၊ မြန်မာနယ်စာယဉ်များ၊ ရပါ်ပါ်င်းဆွဲးနွေးပွဲတွင်
ကရိုင်စာပေဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်(၈)ရပ် ချမှတ်

**ဒီမိုကရေစိမဆန်တဲ့ ဖြူရိုကရက်အရာရှိနဲ့ သဘောထား ဆန့်ကျင်ရေးလား
ပိုလ်ချုပ်ဒောင်ဆန်းရပ်ထဲ ဆန့်ကျင်ရေးလားကဲ့ဖြူးကြပို့**

ကယားပြည့်နယ်၊ မြို့တော် ရွှေ့င်ကော်မှာ ‘ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမြင်းစီးရပ်ထဲ’ ထားရှိရေးကိစ္စက ထင်တာထင်က ပိုပြီး အရှိန်မြင့် ကျယ်ပြန်လာပါတယ်။

‘ပါတီ’ ကရော ‘အာမိ’ ကပါ ဝင်ပြောလာတာကို တွေ့ရုပါတယ်။
 ‘ပါတီ’ဘက်က တာဝန်ရှိသူ NLD ပါတီ ဗဟိုပြန်ကြားရေးကော်မတီ
 အတွင်းရေးမှူး ဗုံးရွာ ဦးအောင်ရှင်ရဲ့ ပြောဆိုမှုကတော့ အနုစ်ချုပ်အားဖြင့်
 ကယားပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်ရဲ့ ပြောဆိုမှုတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး တာဝန်ရှိရှိ
 ဆောင်ရွက်နိမ့်တို့၊ (ပတိဝင်းကရော/ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရပိုင်းကပါ
 လုပ်ဆောင်ဖို့) မီးစိမ်းပြည့်က်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဗုံးရွာ ဦးအောင်ရှင်ရဲ့
 ဒီပြောဆိုချက်ဟာ အခါန်အရ နောက်ကျနေဖြေဖြစ်သော်လည်း စနစ်က
 ကျ လေ့လာစုစုစုံဖို့တော့ သိပ်လိုအပ်တဲ့ကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။ ကယား
 ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်ရဲ့ ပြောဆိုချက်ကလည်း နာမည်နဲ့လိုက်အောင်
 ‘ဖော်’ သွားတာတော့ သေချာပါတယ်။

ဒုဂ္ဂနိုင်မြို့၏အပြင် ကချင်ပြည်နယ်၊ မြစ်ကြီးနားမှာရှိတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း

မောင်ကျော်စွာ

ရှန်ပြည်သူ့အေး တရာ့ရားလည်မှုဖို့ ဆုံးဖြတ်လုပ်ဆောင်ကြမှုသာ အရာရ ဒီမီးချမ်းမည်

မြေကို ပြန်လည်အကွက်ချပေးကာ ငါးတို့အတွက် မြေယာပိုင်ဆိုင်ရွင့် လက်မှတ်(ကရို) ထုတ်ပေးထားသည့် သဘောလည်း ရွာသူအမျိုးသမီးများ၏ ပြောဆိုမှုများ ရှိနေသည်။ တပ်စွဲနှင့်လွှတ်တွင် မြေလွှာတွင်ရှိသော ဖြစ်နေသည့် ထို့မြေနေရာကို မိသားစာတစ်စွဲလျှင် ပေ ၆၀ x ၁၂၀ အကျယ်ရှိ မြေတစ်ကွက်နှုန်းပြင့် ဥယျာဉ်ပြီအတွက် မြေကပေါင်း ၂၀၀ ကျော်ကို ၂၀၁၇ ခုနှစ်က အကွက်ချပေးထားသည်ဟုလည်း ကောင်းမြှင့်ပါ၍ ထို့ကြောင်း တို့တော်ပြောဆိုသည်။

စံပရီးကျေးရွာအုပ်စု၊ စံဖော်ရွာအနားရှိ တပ်စွဲနှင့်လွှတ်ထားသည့် မူလမြေ ၁၁၈.၉၃ ဧကအနက် ၉၅၈.၉၃ ဧကကို နိုင်ငံတော်ပိုင်မြေ အဖြစ် သတ်မှတ်ထားရှိပြီးဖြစ်သည့်အတွက် ၁၉၉၈ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ အောက်ပိုင်းမြို့ရှိ မြေယာအက်ဥပဒေ ပုဂ္ဂမ၂၂၁၃(၁)အရ ငါးတို့မြေပေါ်ဘွဲ့ အစိုးရ ခွင့်ပြုမြန်မာရာ နေထိုင်လုပ်ကိုင်သူများအား အမိန့်စာပါနေ့မှစ၍၁၃၁၄ ရက်အတွင်း ပြောင်းဆွဲပေးရန် အားအခြင် အထွေထွေ အပျော်ချုပ်ရေးသီးသီးလက် နေ့လ ၁၀ ရက် စွဲဖိုင် ထုတ်ပို့ခဲ့သည်။

လက်ရှိနေထိုင်ကြသူ ဌာနဒေသခံများသည် အစိုးရ ရွှေမဟာတ သက်ဆိုင်ရွာ့သူ မည်သည့်လတွေ အဆိုပါစွန်းလွတ်မြေကို မည် သည့်အချိန်တွင် နိုင်ငံတော်ပိုင်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ကြောင်း သိရှိထား ကြခဲ့ဟန် မရှုပေ။ ငါးတို့အနေဖြင့် ယခုမြေနေရာမှ ပြေားချေပေးရမည့် အချိန်ကာလ ရက်သော်နှစ်ပတ်မှာ တိုဘောင်းလွန်းယုသလို မြတ်ယာဆိုင် ရာ ဥပဒေများကိုလည်း ကယ်နှာ နားလည်ထားမှု မရှိသည့်အပြင် မည် သို့သော အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုများရှိသည့်ကိုလည်း ပုံးပိုးအပ်ပေ။

ကရိုင်သတင်းစဉ်

အမှုဆောင်နာယက	မန်းလင်းမြတ်ကျော်
အယ်ဒီတာရျပ်	နှစ်းဖော့ဂေ
အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ	ဓောတွန်းလင်း
သတင်းအယ်ဒီတာ	ဓောသိန်းမြင့်
သတင်းတာဝန်ခံ	စဖန်းရောင်း
သတင်းထောက်များ	နှစ်းဝေဖြူးအာ စအိုင်ဆူး၊ ဓောမြတ်ညီးသာ
ကရင်ပိုင်းအယ်ဒီတာ	ဓောရှား၊ နမ့်ဘွားခလိုန်
ကရင်ပိုင်းသာသာပြန်	ဓောခလိုကယို
ဓရီဒီရိုင်းအယ်ဒီတာ	နော်စေးခုခုး
ထုတ်ဝေသူ	ဓောစိုးယူး၊ ကျော်အဲနယ်
ပုံနှိပ်သူ	ဓောတွန်းလင်း (၀၂၀၄၈) အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်စီ (၁၂) လမ်း၊ အားအံမြို့ကရင်ပြည်နယ် နှင်းသစ်ဦးပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၆၀၁)
တန်ဘိုး	27(A), Corner of U Hmoo St and U Tun Nyo St,
ဆက်သွယ်ရန်	Dagon (East) Industrial Zone, Yangon ၅၀၀ ကျပ် အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်စီ (၁၂) လမ်း၊ အားအံမြို့ကရင်ပြည်နယ်

kicnews@yahoo.com, kicnews97@gmail.com
www.kicnews.org, www.karennews.org
09973883218, 09452849329, 09764943688

မြန်မာ့အရေးသုံးသပ်ခြင်းနှင့်နိုင်ငံတက္ကစိန်၏မှုပျားပိုဂုံ
နိုင်ငံအသီးသီးမှပသာရှင်(ရွှေ)ဆန့်တက်ကြော်သဲ

မြန်မာနိုင်ငံအရေး ပြန်လည်
သုံးသပ်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ စိန်
ခေါ်မှုများဖို့ရဲ့ (Burma Review
and Challenges International
Forum- BRACIF)၏ ဂျပန်နိုင်ငံ၊
နာဂါယာမြို့၏ Aichi Gakuin University ရှိ Campus နှစ်စဉ်၏ ဦး
လိုင်လ ၈ ရက်မှ ၉ ရက်နေ့အထိ
ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ရာ မြန်မာနှင့် နိုင်
ငံတကာမှ တတ်သိပညာရှင်ပေါင်း
၅၃ ဦး တက်ရောက်ဆွေးနွေး ဖော်လုပ်ခြင်း။

ယခုဖို့ရဲ့မှာ ဒုတိယအကြံ့
ဖြစ်ပြီး Aichi Gakuen University
မှ ပါမောက္ဗ ချို့စိန်ယာမဟာတာ
(Chosein Yamahata)က ဦးဆောင်
ကာ ပါမောက္ဗ မာကိုကိုတာကိုဒါ
(Makiko Takeda)နှင့်အတူ ကမ
ကထပြု ကျင်းပော်ခြင်းဖြစ်ပြီး ဖို့ရဲ့
တွင် Panel ၁၁ ခု၊ စားပွဲစိုင်း ဆွေး
နွေးပွဲနှင့်ခု အပါအဝင် Key Note
တစ်နှစ် ဖြစ်ပါသည်။

ତ୍ଥିଅପ୍ରଦ ଫୁରଭିନ୍ଦି ରୂପ୍ୟ ପ୍ର ଷେଷେଷିତେ ଗ୍ରହିତିଲା
ଶୁର୍ଗ ୨ ଜାମ୍ବା ତ୍ରିଭବପ୍ରତିନିଧି ଆରେ ତ୍ଥିଫୋରକ ଗମ୍ଭୀରାୟଃ ହେଲିଥିଲା
କ୍ରିଃ ଅପ୍ରତିବାଦମୁଖାଃ ତିଃତାରିମ୍ବ ତନ୍ତ୍ରବ୍ୟଃ ହେଲିଥିଲା
ଆସିଏମିନ୍ଦିମୁଖ ଦୟାଯାଃମୁଖଃ ଦ୍ୱାରିନ୍ଦିମୁଖ ନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରିନ୍ଦିମୁଖ
ଅତ୍ରାଃଫିନ୍ଦିମୁଖଃ ଦୟାମୁକ୍ତରେ ଅତରିମ୍ବ ତବାପ୍ରଦ ତବାପ୍ରଦ
ମୁଖଃ ଦୟାଯାଃମୁଖଃଫିନ୍ଦିମୁଖ ତନ୍ତ୍ରବ୍ୟଃତାପାର ନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରିନ୍ଦିମୁଖ
ପରିମୁଦ୍ରାତ୍ମକ ଫିନ୍ଦିମୁଖ ରିନ୍ଦିମୁଖ ବ୍ୟାପାର ନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରିନ୍ଦିମୁଖ
ବ୍ୟାପାରରେ ନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରିନ୍ଦିମୁଖ ଅପରିମୁଦ୍ରାତ୍ମକ ନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରିନ୍ଦିମୁଖ

ဒုတိယအကြမ် BRNCIF ဖို့ရဲ့
ကိုပြီးဆောင်သူ၏ စွဲကြေားမတည်
နှုအပြင် Heinrich Boll Stiftung
(HBS), Marathon Myanmar,
Project Diplomacy Academic နှင့်
Danish Institutes for International
Studies (DIIS) အဖွဲ့အစည်းများက
ဘုန်ကျမ္မာများကို ပူးပေါင်းထည့်ဝင်
ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်ဟု
သော်လည်း သိရောသံ။

အစိုးရစာသင်ကျောင်းများတွင်မူလအတိုင်း
ကရင်အလုပ်နှင့်နိုင်ငံတော်အလုပ်ဆက်လက်လွှင့်ထူမည်

କୁଳିଙ୍କ ବା ରାଜୀ ଯତୀ ଏବଂ ଏହା କୁଣ୍ଡଳ
ଦେଖାଇଲୁ କୁଣ୍ଡଳପ୍ରିୟଙ୍କର୍ମାନ୍ତରେ ପାଇଲା
କୁଣ୍ଡଳପ୍ରିୟଙ୍କର୍ମାନ୍ତରେ ପାଇଲା ଏହା କୁଣ୍ଡଳପ୍ରିୟଙ୍କର୍ମାନ୍ତରେ ପାଇଲା
କୁଣ୍ଡଳପ୍ରିୟଙ୍କର୍ମାନ୍ତରେ ପାଇଲା ଏହା କୁଣ୍ଡଳପ୍ରିୟଙ୍କର୍ମାନ୍ତରେ ପାଇଲା

ကျောင်းမောင်း ၂၅၆ ကျောင်းရှိနေ့ အလုပ်ကို လွှဲင့်တူထားလေရှိသည်ဟု ရှင်ပြည်နယ်၊ ကြာအင်းဆိပ် သည့် ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် လည်း သိရသည်။

နယ်အတွင်းရှိ အစိုးရ ၈၁ အတွင်းတွင် ကျောင်းအများစုများ

କାର୍ଯ୍ୟବିତରଣ ପତ୍ର

ရေကတာတည်ဆောက်မှုများကြောင့်ဒေသခံများအပေါ်ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုအစီရင်ခံစာထုတ်ပြန်

ଭୁଲିଙ୍କ ଓ ରାନ୍ଧିର । ୧୦୧ ରୂପିତ
ତୋଟ୍ଟୁମ୍ଭେଳଙ୍କିଂ
ଅପ୍ରିଲ ଅଣ୍ଟାଟୋର୍କିଂଦିଙ୍କିଂ
ଟ୍ରେନ୍ଡିଙ୍କିଂ ରେଆକ୍ଷନ୍ସିପ୍‌ରେଟିଂ
ରୁକ୍ଷ ଶଳ୍ପିରୁଥାଃ । ରେଗ୍ରାଟା
ଫ୍ଲେନ୍ଡ ହୋର୍କିଂଟିଙ୍କିଂ
ରୁଥାଃ ଅପେରି ଖୁଦିଗ୍ମିଃ ବାଗ
ଅପେରି ରାନ୍ଧିରିଲ୍ଲ ଆଶଙ୍କିଂ ଆ

ရေးအဖွဲ့ (KHRG) နှင့် ကရင်မြိုင် ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ KHRG မှ ချောင်းများ စောင့်ကြည့်ရေး ကွန် ရှုရှု (KRW) ဟို၏ အစီရင်စာ ရေး သားထုတ်ပြန်သည့် အခမဲ့အနား ကို ရန်ကုန်ဖြူ၍၊ Orchid ဟိုတယ်၍ ရှုလိုင် ၁၀ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပဲ့ သည်။ အစီရင်စာပြုစု ထုတ်ပြန်ရ

ଓঁ বুদ্ধি রে আত্ম কৃষ্ণ (১০০০) প্রেরণ কৃষ্ণ মন্ত্র উহম শি

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ၃ ရက်၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်

အံမြို့တွင် နိုင်ငံတကာ အ
သူးပေါ်စင်တာ—Shopping
ဘဏ်ဆောက်ရန် ပြည်နယ်
၏ စာချုပ်ချုပ်သည့် အချိန်
သဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ကျပ်
၀၀၀ ပေးသွေးသွားမည်
၅၄၉၌ Managing Dire-
ctorနှင့်အောင်ရွှေက ရှုလိုင် ၃

ရွှေ့ခြောသည်။ Shopping Center အတွက် လွန်ခဲ့သော မတ်လက စတင် တင် ဒါ ပေါ်ယူခဲ့ရာတွင် ကုမ္ပဏီ ၁၀ ရွှေ့ လျော် လျော်ထားခဲ့ရာ ထိုအထဲမှာ ချစ်လင်းမြှင့်အစုအစွမ်း၊ ပုဂ္ဂန်းပွုံ၊ UHM စသာ ကုမ္ပဏီများကို မေလာ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ပဏာမ ရွှေးချယ် ခဲ့သည်။

ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့က အဆိုပါ ကုမ္ပဏီ ၃ ခုမှ တင်ဒါ အောင် မြှင့်သွားသည် UHM Development Co.Ltd ကုမ္ပဏီ၏ အမောက်ကို ၆၇၅ ၁ ရက်နေ့တွင် ပြောသည်။

କେନ୍ଦ୍ରିଯାଏ ପ୍ରିସ୍: Shopping Center
କିନ୍ତୁ ଫାଁଅଁ ମିଛି । ଆମୁଠ ଉ ରହିଗଲାକିଣି
ଖାଲିଦିନେ ମେଲାଇଯାଇ ରେ ୨୦୧୯ ମୁହଁ
କାଳିରୀରେ କାବ୍ୟାଙ୍କିତ ହେବାନ୍ତିକିଂତିକିଂତି
କାଲ୍ୟ ଶୋକର ବୁଝାଇ ମନ୍ତ୍ରିତ ହେଲାମ୍ଭିନ୍ଦି ॥

ကာလေးကစားကွင်းများ၊ ရုပ်ရှင်ရဲ့၊
သားသောက်ဆိုင်၊ စည်းဝေးခန်းမှ
ရုံးခန်းများ စုစုံလင်လင် ပါရှိသွား
မည့်ဖြစ်ဖြီး ငွေကျပ် ၁၁ ဘီလီယံ
အကုန်ကျခံ တည်ဆောက်သွား
မည်ဟု UHM ကုမ္ပဏီထံမှ သိရ[။]
ယခုတည်ဆောက်မည့် Shopping Mall မှာ ကရင်ပြည်နယ် အ[။]
ဘွဲ့း ပထမဆုံးသော ဈေးယ်စင်
သာတစ်ခုဖြစ်လာမည့် ဖြစ်ဖြီး
ကရင် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ အနေ
ဖြင့် ငှုံးမျှရှိလေသော အကျိုးအ[။]
မြတ်ငွေများကို ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး
အတွက် ပို့ဆောင်ရည်လုပ်ဆောင်သွား

တော်ကြောင့် ဆိုးကျိုးသာက်ရောက် မှု ခံရတဲ့ ဒေသခံတွေအတွက် တရား မျှတဲ့ မျှတဲ့ တွေနဲ့ ပိုမိုကောင်းမွန်တဲ့ လူမှာဘဝတွေရှိအောင်၊ ရောက်ထိနိုက်ခံရတဲ့ သူတွေကို သက်ဆိုင်ရာနဲ့၊ တြော်သူတွေ သိပြီးစာနာနားလည်နှင့်အောင် ရည်ရွယ်ပါတယ်။ ဟု ပြောသည်။

တော်ကြောင့် ဂရ မျက်နှာ ပါရှိ သည့် အစိရင်ခံစာတွင် မြှင့်မာပြည် အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသတွင် စီမံ ကိန်းစာတင်ရန် အဆိုပြုထားသည့် ရေကာတာများ၊ တည်ဆောက်ပြီး သွားသည့် ရေကာတာစီမံကိန်းတို့ ကြောင့် ဒေသခံများ နေရာစွန်းခွာ ရမှု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါတယ်။ တော်လိုက်မှုမရှိ ပတ်သက်၍ ဒေသခံများအပေါ် အရပ်သက်အဖွဲ့ အစဉ်းများက ကျည်ပေးရာတွင် ဖိအားပေး ပြီးခြေခံရမှုကောင်းရန် စသည်အချက်များကို အစီရင်ခံစာတွင် အပိုးရ နှင့် စီမံကိန်းအကောင် အထည်ဖော်မည့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အကြော်ပြုဖော်ပြထားသည်။

တောင်ခုရိုင်အတွင်းရှိ ပသိ ဆည် တည်ဆောက်ပြင်းကြောင့် နေရပ်စွန်းခွာခဲ့ရသူ ရွာတြိုး ကျေး ရွာသူ အဖေါ် နေရာများလှက ပသိ ဆည်ဆောက်ဖို့ ဆည်မြောင်းက အဖေါ်တို့ကို လာပြောတာ ဘဇ္ဇာ ခုနှစ်တို့ကပါ။ ရွာနှစ်ရွာ ရွှေ၊ တို့အပြင် ရေကာတာ စီမံကိန်းများသည် နယ်မြေ မင်္ဂလားချမ်း သေးသည် ဒေသများတွင် အကောင်အထည်ဖော်ရန် စီစဉ်မှုများ ရှိနေပြီး ပြုမှုချမ်းရေးဖြစ်စဉ် လက်တွေတွေင ခက်ခဲနေကာ အစိုးရ အနေဖြင့် ပြုမှုချမ်းရေး မရခဲင ရေကာတာ စီမံကိန်းများ ပုဂ္ဂိုင်းထားရန် ဒေသခံများနှင့် အတူတောင်းဆိုလိုသည်ဟု ကရင်မြစ်ချောင်း စောင့်ကြည့်ရေးကွန်ရက်မှ စေသာဘို့က ပြောသည်။

ကရင် လုအခွင့်အရေးအဖွဲ့ (KHRG) ကို ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး အဖွဲ့အနေဖြင့်

စာမျက်နှာ ၂၈ မျက်နှာ ပါရီ
သည့် အစိရင်ခံဘတွင် မြိုင်မာပြည်
အရှေ့၊ တောင်းစဉ်းဒေသတွင် စီမံ
ကိန်းစာတင်ရန် အဆိုပြုထားသည့်
ရေကာတာများ၊ တည်ဆောက်ပြီး
သွားသည့် ရေကာတာစီမံကိန်းတို့
ကြော့နှင့် ဒေသခံများ နေပြုစွန်းခွာ
ရမှု၊ မြေယာသိမ်းယူခဲ့ရပြီး မျှတူမှု
မရှိသည့် လျော်ကြေးရွေ့နှုန်းများ၊
အသက်မွေးဝင်းကျောင်း ထိခိုက်မှု
များနှင့် လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲများ
ကြော့နှင့် မိုင်းအန္တရာယ်များ
အကြောင်းကို ဖော်ပြထားသည်။

ထို့အပြင် တိုင်းရှင်းသားဒေသ
များတွင် ရေအားလွှုပ်စစ် စီမံကိန်း
များကို အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌
ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားမှ ဆန်းစစ်ခြင်း
လုပ်ငန်းစဉ်များကို စီမံကိန်းဖော်
ဆောင်သူများမှ အပြည့်အဝ တာ
ဝန်ယူ လုပ်ဆောင်ပြီး အစိုးရက
တွက် အကြော်ဖြေဖြေထားသည်။

တောင်းခုရိုင်အတွက်ရှိ ပသိ
သည့် တည်ဆောက်ခြင်းကြော့
နေရပ်စွန်းခွာခဲ့ရသူ စွာကြိုး ကျေး
စွာသူ အမီး နော်မှုးလှက ပဲသိ
ဆည်ဆောက်ဖို့ ဆည်မြောင်းက
အမီးတို့ကို လာပြောတာ ဘုဇာ ဂ^၁
နှင့် တုန်းကပါ။ စွာနှစ်စွာ ချွေး
ပြောင်းပေးရမယ်တဲ့၊ ပြောင်းတဲ့
နေရမှာ တားဆီးပါတ်ပင်မှု မရှိနေ
ရမယ်။ မြေနေရာကလည်း တပြီး
ညီ ဖြစ်ရမယ်။ ရေနှစ်မြှုပ်ဆုံးရှိ
သွားတဲ့ လယ်၊ ယာ သီးနှံပင်တွေကို
လျော်ကြေးနဲ့၊ ရွှေ့ဆက်လုပ်ကိုင်
စားသောက်ဖို့ မြေအစားပေးမယ်
ပြောတယ်။ အချို့နှင့်ထားသွား
ယူး၊ ဒါအပြင် ကျုန်နေတဲ့ မြေကို
မိသားစုစုံတဲ့ လုပ်ကိုင်စားသောက်
နေတာကို တရားစွဲခံရတယ်။ အခါ
ထောက် တရားရှင်ဆိုင်နေရာနှီးပဲ ဟု

ကာတာ စိမ့်ကိုနဲ့များ ရှင်နိုင်းထား
ရန် ဒေသခံများနှင့် အတူ တောင်း
ဆိုလိုသည်ဟု ကရာဇ်ဖြစ်ချောင်း
စောင့်ကြည့် ရေးကွန်ရက်မှ စော
သာတိုးက ပြောသည်။

ကရင် လုံးအခွင့် အရေးအဖွဲ့
(KHRG) ကို ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင်
စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး အဖွဲ့အနေဖြင့်
ပဋိပက္ခဒေသများရှိ ဒေသခံ တိုင်း
ရင်းများ လုံးအခွင့်အရေး ထိခိုက်မှု
များကို ဖော်ထုတ်ပြု၍ အစိရင်ခံမှု
များပြုလုပ်လေ့ရှိပြီး နိုင်ငံရေးနှင့်
အခြားသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့်
ဆက်နွယ်ရှုံးမရှိဘဲ သီးခြား လှတ်
လပ်သည့် အဖွဲ့တစ်ခု ဖြစ်ကာ
ယခု ထုတ်ပြန်သည့် အစိရင်ခံစာနှင့်
ပတ်သက်၍ khrg@khrg.org သို့
ဆက်သွယ်ရုံးနှင့်ကြော်း အဖွဲ့
တာဝန်ရှိသူများက ပြောသည်။

▶ ဧရား “ဇရဝတီတိုင်း”မ

တွေ့ဆုံးနွေးဖွဲ့တွင် ကရင်
တိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီး ဂါ
မိုးမြတ်မြတ်သူမှ အဖွင့်အမှာစကား
ပြောကြားပြီး တိုင်းဒေသကြီးလွတ်
တော်၊ တိုင်းရင်းသားရေးရာ ကော်
မတီ အတွင်းရေးမှုး၊ ရွှေတ်တော်
ကိုယ်စားလှယ် မန်းကျော်ဆန်းမှ
ကော်မတီ၏ လုပ်ပိုင်ခွဲမှုး၊ မြို့နယ်
ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်းမှုး၊ မြို့နယ်
အသီးသီးမှ ကရင့်ရေးရာရိစွဲမှုး
ကို စုပေါင်းဆွေးပြင်းနှင့် ရရှိ
လာသည့် ရလဒ်မှုးကို တိုင်းရင်း
သားရေးရာဝန်ကြီးအား တင်ပြ
ခြင်း၊ တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်
ကြီးနှင့် တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်
ကြီးလွှာ မြို့နယ်ကရင်းစာပေနှင့်
ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီမှုး သာမက
စာပေသင်ကြားရေးနှင့် ပတ်သက်
သည့် ပညာရေးရာဝန်ကြီးဌာနအပြင်
လုပ်မှု ကြီးကြံပေးနှင့် ပြည့်သူ
အင်အား ဦးစီးဌာန စသည့် သက်
ဆိုင်ရာဌာနမှုး ပါဝင်လာပါက ပို
၍ ထိဇာတ်မှု ရနိုင်မည်ပြစ်ကြောင်း
အကြံပေး ဆွေးနွေးမှုးများလည်း ရှိ
ကြောင်း တွေ့ဆုံးနွေးဖွဲ့ တက်
ရောက်သူများ၏ ပြောပြချက်မှုး
အရ သိရသည်။

မည် ဖြစ်ကြောင်းလည်း အစိုးရ^{၁၃}
တာဝိရှိသူများက ပြောသည်။
UMH ကမွန်သည် ဟေးအံ့ဩရှိ
ရွှေးဖော်ဆည်ဒါမ်ရာ စီမံခန့်နှုန်းများ၏

ကမ်းနားလမ်း တည်ဆောက်ရေး
လုပ်ငန်းများအပြင် မော်လမြိမ်ခြုံ
၍ Ocean ဈေးဝယ်စံတာများ
အိမ်ရာစီမံကိန်းနှင့် အခြား အထော

ကရ စီမံကိန်းများကိုလည်း တာဝန်
ယူ ဆောက်လုပ်နေသော ကုမ္ပဏီ
ဖြစ်သည်။

မိုလ်ချုပ်ကြေးရှင်ကန့်ကွက်သနပြသူများကိုအရေးယူမှနင့်အကြမ်းဖက်မှုအပ်၏NEYAရှုတ်ချ

photo: Thiha Moe Thaw (City Loikaw)

ଦ୍ୱାରିଣ୍ଡ ଏ ରାଗ । ୨୦୧ ର ଅନ୍ତରେ
ଗର୍ବନ୍ତି(ଗଯାଃ) ପ୍ରମ୍ଲନ୍ତଫଳ ।
ଶ୍ଵେତକୋର୍ତ୍ତିତୁଳିଣ୍ଡ ଖିଳିଲ୍ଲାପୁର୍ବ ଆଏବ
ଷାଙ୍କିଃ ଟଙ୍ଗଃ ରୂପିତ ତଥାଃ ସିମ୍ବନ୍ତ ଗୀତି
କି ଗନ୍ଧିଗୁର୍ବ ଷାଙ୍କିପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍ତ ଗର୍ବନ୍ତି
(ଗଯାଃ)ତ୍ରୀଣିଃ ର୍ଦ୍ଦିନଃ ତଥାଃ ଲ୍ଲାଚ୍ୟ
ମୁଖଃ ଆହଃ ଅନ୍ତିଃ ରାମ ଆରଣ୍ୟମୁଖର୍ଦ୍ଦିନ
ଆଗ୍ରମଃ ପରି ପ୍ରେସ୍ତାଳେ ପ୍ରଦିଃ ଆପେର୍
ମୁଦ୍ରାକ୍ରିଯାକ୍ରମଃ ତ୍ରୀଣିଃ ର୍ଦ୍ଦିନଃ ତଥାଃ ଲ୍ଲା
ଚ୍ୟମୁଖଃ ମହାବିତ (NEYA) ର କୁ
ଦ୍ୱିନିଲ ଏ ରାଗର୍ତ୍ତବ୍ରଦ୍ଧ ବହାବାଦ
ଅର୍ଦ୍ଧପ୍ରମ୍ଲନ୍ତିଗୀର୍ବ ବନ୍ଦ ॥

ଗର୍ବନ୍ତିବିଧିନ୍ତିଃ ଖିଳିଲ୍ଲାପୁର୍ବ
ଟଙ୍ଗଃ ରୂପିତ ତଥାଃ ଷାଙ୍କିପ୍ରତିଷ୍ଠାନ୍ତ ଖିଳିଲ୍ଲା
ପ୍ରମ୍ଲନ୍ତ ଦ୍ୱାରା ଆବେଳି ଗର୍ବନ୍ତି
ଆହଃ ଗନ୍ଧିଗୁର୍ବ ଟଙ୍ଗଃ ଖିଳିଲ୍ଲାପୁର୍ବ
ପ୍ରେସ୍ତାଳେ ବନ୍ଦ । ଗର୍ବନ୍ତି(ଗଯା
ପ୍ରମ୍ଲନ୍ତ ଦ୍ୱାରା ତ୍ରୀଣିଃ ର୍ଦ୍ଦିନଃ ତଥାଃ ଲ୍ଲା
୧୦ ସିମ୍ବିତ ରାଜ୍ୟର ଟଙ୍ଗଃ ବୁ
୧୧ ଏହାର (୧) (୧) ତ୍ରୀପ୍ରିଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରିଣ୍ଡିଲ
ରାଗିଫେଣ୍ଟିକ ଅଭ୍ୟାସିତ ଆରଣ୍ୟମୁଖର୍ଦ୍ଦିନ

ရသည့် ခေါင်းဆောင်များ၏ဘရှိပြီး ချက်တွင် ဖော်ပြထားသည့်။
 ငှုံးအပေါ် အလေးမထားဘဲ ဗမာမှူ ဗြိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကြေးရှုပ်
 ပြုသည့် ပုစ်ဖြင့် ယခင်စံအာဏာ ကို ကရင်နီ(ကယား)ပြည့်နယ်၊
 ရှင် အစိုးရလက်ထက် သလ္ာန်တဲ ဂွိုလ်ကော်မြို့၊ ဂန္ဓာဟောဝန် ပန်း
 လုပ်ရပ်များကို လက်ရှိ ဒီမိုက်ရောစိ ခြုံတွင် ထားရှုရန် ဖေဖော်ပါရှိလ
 အစိုးရအနေဖြင့် မပြုလုပ်သင့် ၁ ရက်နောက် ပြည့်နယ်အစိုးရအန္တာ
 ကြောင်းနှင့် တန်းတူလို မျှမှုကို ရုံး အစည်းအဆေးတွင် အတည်ပြုခြုံ
 လေးစားသည့်အနေဖြင့် ယခု ကန့် ပြီး ငှုံးအပေါ် ကုန်းကွက်ကြောင်း
 ကွက်သီးနှံပြီး အရေးယူခံရသည့် အသိပေး နှီးဆော်စာ ဖြန့်ဝေခဲ့သူ
 တိုင်းရုံးသားလုပ်ယူနှင့် တွေ ကျောင်းသားလုပ်ယူများမှာ အရေး
 ဆု ညီးနှင့် သဘောထားရယူ သင့် ယူ ခံထားရသလို ယမန်နောက်
 သည်ဟုလည်း စိုင်းအောင်မြင့်ဦးက ပြည့်နယ်တွင်းရှိ တိုင်းရုံးသားလူ
 ဆက်ပြုသည်။ ငယ်တစ်ထောင်ခန်းကလည်းလမ်း

အရပ်သားအစိုးရအနေဖြင့် အ^၁
မျိုးသား ပြန်လည်သင့်ဖြတ်ရေး
လုပ်ဆောင်မည်ဟု ပြောဆိုထားမှု
အပေါ် လေးစားတန်ဘို့ထားခြင်း
ဖြင့် ဖော်ဆောင်ပေးရန် လိုအပ်
ကြောင်း၊ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု
တည်ဆောက်ရေးအတွက် အမျိုး
သား တန်းတူရေး ကိုယ်စိုင်ပြောန်
ခွင့်နှင့် ဒီဇိုင်းကရေစီ တံတာန်ဘို့များကို
မဖြစ်စမနေ လက်ခံကျင့်သုံး ရမည်
ဖြစ်ပြီး မကြာမီ ကျင်းမာမည့် ပြည်
ထောင်စု ပြီးချမှတ်ရေးညီလာခံ ၂၁
ရှစ်ပုံင်လုံ တတိယ အစဉ်းအဝေး
အတွက် တိုင်းရင်းသားအားလုံး ပါ
ဝင်ရေး၊ ဆွဲနေ့နှင့်ရေးများကို
ကယားပြည့်နှယ်အစိုးရမှ ဆန်း
ကျင်လုပ်ဆောင်နေခြင်းကို မှတ်ချု
ပောင်းပောင်း အမျိုးသားအားလုံး
လေးစားတန်ဘို့ထားခြင်း ဖြင့်
ကြပြီး ဂင်းအပေါ် အကြမ်းဖက် ကြိုး
ခွဲမှုများခံခဲ့ရသည်ဟု သိရသည်။
ဂင်းကြေးရှင်ဗုတ္တ ထားရှိမည်
ကိုစွဲကို ကန်ကွက်သည့် အရပ်ဖက်
အနွဲအစဉ်းများမှ ပြည့်နှယ် အစိုး
ရထ်သုံး ကန်ကွက်ကြောင်း အိတ်
ဖွင့်ပေးစာကို ဖွန်လ ဒုတိယပတ်က
ပေးပို့ထားခဲ့ပြီး အရေးယူမှုနှင့် အ^၂
ကြုံးဖက် ဖြော့မှုအပေါ်တွင်လည်း
ပြည့်နှယ်အရပ်ဖက်နှင့် တိုင်းရင်း
သား လူငယ်အနွဲအချို့တို့မှ ဆန်း
ကျင့်ရှုတ်ချကြောင်း သဘောထား
များ အသီးသီး ထုတ်ပြန်ထား
သည်။

GLOBAL RESEARCH
NETWORK ON
PARLIAMENTS
AND PEOPLE

သုတေသနလုပ်ငန်းများအတွက်
ထောက်ပံ့ကြေးပေးအပ်မည့်အစီအစဉ်

လွတ်တော်နှင့် လူထုဆိုင်ရာ ကမ္မားသုတေသန အသိက်အဝန်း (The Global Research Network for Parliament and People – GRNPP) သည် ပြည်သူ့အားလုံး ပါဝင်ခွင့်ရသည့် ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံရေးစနစ်တစ်ရပ်ကို မျှော်မှန်းသော လေ့လာမှုများ၊ ဆွေးနွေးမှုများ၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာစေရေးအတွက် သုတေသနများ၊ အနုပညာရှင်များ၊ သတင်းစီမံယာများ၊ အရပ်ဘက်လွှာအဖွဲ့အစည်းများ၊ တက္ကသိုလ်နယ်ပယ်မှ ပညာရှင်များ၊ လွတ်တော်များနှင့် လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအကြား ချိုတ်ဆက်ပုံစံးမှုပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ GRNPP ၏ ဒီမိုကရေစီ အမြစ်တွယ်ခိုင်မာစေရေးစီမံကိန်းမှ သုတေသနဆိုင်ရာထောက်ပုံကြေး အစီအစဉ်တစ်ရပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှုပါသည်။

ငွေကြေးထောက်ပုံမှုအစီအစဉ် (၃) မျိုးရှိပါသည်။
အသေးတားငွေကြေးထောက်ပုံမှုအစီအစဉ် - စတာလင်ပေါင် ၁၀၀၀ မှ ၅၀၀၀
အလတ်တားငွေကြေးထောက်ပုံမှုအစီအစဉ် - စတာလင်ပေါင် ၅၀၀၀ မှ ၃၀၀၀၀
အကြီးတားငွေကြေးထောက်ပုံမှုအစီအစဉ် - စတာလင်ပေါင် ၃၀၀၀၀ မှ ၁၀၀၀၀၀

ယခုစီမံကိန်းကို The Arts and Humanities Research Council နှင့် Global Challenges Research Fund တို့မှ ငွေကြေး ထောက်ပဲကျည်းမြှို့မြို့ SOAS သည် ပညာအလင်းပွင့်မြန်မာသုတေသနဖောင်ဒေးရှင်း (EMReF)၊ Forum for Social Studies၊ Hansard Society၊ Jawaharlal Nehru University နှင့် Leeds University တို့နှင့် အတူတက္ကပါးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြပါး၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၃၀) ရက်နေ့တွင် စီမံကိန်း ပြီးဆုံးမှုပ်ဖြစ်ပါသည်။

အသေးစိတ်အချက်အလက်များ၊ စည်းကမ်းချက်များ၊ လျှောက်လွှာပုံစံများနှင့် နောက်ဆုံးလျှောက်လွှာတင်ရက်များကို <http://parliaments4people.com/grants/> တွင်ဝေရောက်လေ့လာနိုင်ပါသည်။

ଲ୍ୟାପଟି ଆହୁରି ଯିମି ଫ୍ରିଂ ରେ ଆତୁର ହାଃ ଅଧିକ
ରେକ୍ରିଏସନ୍ କେବଳ ମଧ୍ୟରେ କିମି ପ୍ରିତି ଯାଃ

ကရင်ရိုးရာ အစားအသေးကြပွဲနှင့်
ကရင်ရိုးရာ တာလပို့ဟင်းချက် ပြိုင်ပွဲကျင်းပ

မြန်မာနိုင်ငံ စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း (ကရင် ဦးအောင်မြို့)သန့်က 'ကရင်ရှိုးရာ တာလပေါ်ဟင်းဟာ အခမဲ့ဝင်ရောက်လေ့လာ စားဆိုရင်ကျနေစိုက်ရှိကရင်ပြည့်နယ်ရဲ့ အထွေးအထိပို့သောက်ဆိုင်သည်။ အစားသည်။ အသောက်တစ်ခု ဖြစ်တယ်။ ဒေါ် အဲဒီလိုရှိုးရာတွေကို ဖြန့်လည်ဖော်ထဲတဲ့ ဒဲလေးလည်း ဖြစ်ပါတယ်'ဟဲ ပြောသူ။

ତ୍ରୁଟିବାଦୀ ହୁଏ ଉପ୍ରକାଶନ
ଯେତେ ଅପ୍ରିଲ ମସି ବାରାଣ୍ସିଙ୍ଗାମରେ
ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ ଏହାର ପରିଚାଳନା
କରିବାକୁ ପାଇଁ ଆଜିର ଦିନରେ

ဝါးသယ်မဖြန့်ယိုတွင်း လယ်ကေ (၂၀၀၀) ကျော် ဆိုးဆိုးရှားရှားသရဖျက်ဆီး

၂၀၁၅ ခုနှစ်မှ စတင်၍ အဆိုပါ ဉာဏ်များသည် လေးအိမ်တန်း ကျေးရွာမှ စပြီး စပါးပင်များကို ဝင်ရောက်စားသောက် ဂို့ကြဖြတ်ရာမှ ယခုနှစ်တွင် ဉာဏ်လောင်း၊ မရှိခဲ့ခြင်း၊ ကကတိဂို့၊ ပေါက်တိန်း၊ ကျံ့ကပျောင်၊ ကျံ့ပုပ်တိ-ကျံ့ပုပ်တောာ့၊ တိဂို့ကလားစသည် ကျေးရွာအပ်စု ၇ အုပ်စုရှိ လယ်ယာများတွင် ပျံ့နှံရောက်နို့လာခြင်း ဖြစ်သည်။

တစ်နှစ် အခြေအနေမှာ ဆိုးရွားသ ထက် ဆိုးရွားလာခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှုအရ ကကတိဂို့ကျေးရွာအပ်စု ၄ ရွာမှ လယ်ကေ ၃၆၀ ဝင်ရောက် ဖျက်ဆီးခံပြီး ယခုနှစ်တွင် ကကတိဂို့ကျေးရွာအပ်စုရှိ လယ်ကေ ၂၀၀၀ ကျော်မှာ ဆိုးအိုးရွားရွားများမှ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း စုပေါင်း ၂၀၀၀၀ ကျော် ဆိုးအိုးရွားရွားများ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ဖျက်ဆီးခံရမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် အတွက် တောင်သူလယ်သမားများ အနေဖြင့် စိုက်ပျိုးစုစိတ်ဆုံးရှုံးမှု များအပြင် လာမည့်နှစ် စားဝတ်နေရေးအတွက် ထိနိုက်လာမည်ကို စိုး

‘厄ရဖူတာကတော့ ပြောမနေ
နဲ့။ အရင်နှစ်ကတော့ ရေနက်ကွင်း
မှာပဲ ပိုဖြစ်တာ။ ခုတော့ရွာနားက
လယ်တွေပါ အကုန်ပဲ။ တစ်ခြား
အုပ်စုတော့ ဇကာယ်လောက်မှန်း
မသိဘူး။ ကျူပ်တို့ ကကတိုက်
အုပ်စုက ကျေးမှု င မွာထဲတောင်
လယ်ဇက် ၂၀၀၀ ကျော်ရှိတယ်။
အဲမှာ စိုက်ပျိုးထားတဲ့ စပါးခင်းတွေ
ပါက်များကို ငါးစာအဖြစ် စား
သောက်စေရန် ငါးအကောင်ရေး
တစ်သိန်းကျော်ကို တစ်နှစ်တစ်
ကြိုင် သွားရောက်လွှာတော်မြိုင်းများ
ပြုလုပ်သော်လည်း ခရဖူကဆီးမှု
မှာ ဆိုးရွားနေဆဲပင် ဖြစ်သည်။
အဆိုပါ ခရဂို ပိုးစုံးပျောက်
ကွယ်စေရန် လုပ်ဆောင်နှင့်သည်
အချက်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ငါး
ရှိုမှုများ ဖြစ်သည်။ နှစ်သီးစား လယ်

A close-up photograph showing a person's hand holding a cluster of large, dark green Apple snails (Pomacea canaliculata). The snails have prominent brownish-yellow stripes on their shells. They are being held over a body of water where various aquatic plants, including long green blades and a bright red flower-like structure, are visible.

କ୍ରୀଃମୁଖଃ ମୁ ଅଗ୍ନପ୍ରିୟାତମୁଦଳେ ପ୍ରିଃ
ସଥମଶ୍ଵରାଙ୍ଗୀ ଗୁର୍ବ ଜ ଯେଷନ୍ହିଃ ତ ତିର୍ଯ୍ୟାନୀ
ଯଶ୍ଵରାଙ୍ଗୀ ଚ ଯେଷନ୍ହିଃ ଶ୍ରୀକୁଣ୍ଡ ତାତିର୍ଯ୍ୟାନୀ
ଶ୍ଵରାଙ୍ଗୀ ଚ ଯେଷନ୍ହିଃ ଶ୍ରୀତିର୍ଯ୍ୟାନୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତିର୍ଯ୍ୟାନୀ
ମୁଖାଙ୍ଗୀ ଗୁର୍ବ ଜ ଦୟାର୍ଦ୍ଦିନରେ ଆମେହିଏହିରେ
ଶ୍ରୀଭୂତିର୍ଯ୍ୟାନୀ ପରମା ପ୍ରତିତିବନ୍ଧି

Digitized by srujanika@gmail.com

A close-up photograph showing a person from behind, wearing a maroon cloth cap. They are looking down at a small potted plant with green leaves. The background is slightly blurred, showing more plants and foliage.

...and the other side of the world, where the sun is still rising.

A close-up photograph of a woman with dark hair, wearing a pink and white patterned dress. She is smiling and looking towards the camera. The background shows some greenery and a yellow trash bin.

A group of people in traditional dress, including a woman in a red and black patterned top, standing outdoors.

A group of people wearing red t-shirts with a cartoon character logo, standing outdoors near a building.

A person wearing a red shirt and blue pants stands in a kitchen, holding a white plastic bottle. The background shows a blue plastic chair and some kitchen items.

A group of people, including children, are gathered around a table covered with a red cloth. A large metal pot is the central focus, drawing the attention of everyone present.

A person's hands are shown stirring a large metal pot filled with a dark, thick substance over a gas stove. The kitchen counter in the background is cluttered with various cooking ingredients and utensils.

A wide shot of a kitchen counter featuring a large block of aged cheese on the left, surrounded by various fresh ingredients: a bowl of sliced leeks, a bowl of diced onions, a bowl of grated cheese, a bowl of flour, a small bowl of dried herbs, and a small dish of pickled vegetables. A large white mixing bowl sits in the center, and a red cloth is visible on the right.

A close-up view of a dish featuring green onions, clams, and other ingredients.

၂၀၁၃ စက်တင်ဘာလမှ စတင်ထွန်ဆေသည်

ကျော်းမောင်တွင် ကျွန်ုပ်မှုစနစ်သောင်းကျော်စိုက်ပြီး

ကော့ကရိတ်ဖြူနယ် အတွင်းရှိ များလာအောင် ကျနော်တို့ စည်း ၂၄ ရွာက ၁
မောဒေးတောင်တန်းကို အများပိုင် များစည်းကမ်း ဥပဒေနဲ့ပဲ ကိုင် တွေ နည်း
ဘုံသစ်တေားအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး နောက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စိမ်း ပင်စိနိုင်ဖို့ ကျနော်တို့ ထောက်ပဲတဲ့
လန်းလာစေရန် မောဒေးတောင် တိန်းသိမ်းရေးကော်မတီ ဦးဆောင် အဖွဲ့ရှိလို့သာ ကျနော်တို့ စိုက် သင်တာန်းရေး
နိုင်တာ့ဟု ကရှင်သတင်းစဉ်သို့ တယ်။ ပညာ နှင့်တာန်းရေးကော်မတီ ဦးဆောင်
နှုန်းအတူ ဒေသခံများက ဇူလိုင်လ ပြောသည်။ ကို ကုည်ဖို့
၁၆ ရက်နေ့မှ စတင်ပြီး ဂျွို့ပင် ချွှမ်းပင်များ ပြန်လည်စိုက်ပျိုး အတွေ့ဆုံး
ပေါင်း နှစ်သောင်းကျော် ပြန်လည် နိုင်ရေးအတွက် ကော့ကရိတ်ဖြူ၊ အတော်များ၊
စိုက်ပျိုးသည်ဟု သိရသည်။ နယ် အခြေစိုက် သွေး လူထုအခြေပြု ပါဝင်တာရှု

မောင်း တောင်တန်းအတွက် ဖွံ့ဖြိုးရေး ကွန်ယာကိုအဖွဲ့မှ ကူညီ မောင်း သိသ်တော်များ၊ ခုပံ့ယူခြင်း မပြု ဆောင်ရွက်ပြီး တရာ့ရာဂေါင်း၊ အဲ လုပ်ရန် ဒေသခံ လူထုများ တောင်း ကောင်၊ သပြု၊ လောင်းဂိုင်၊ သ ဆိုချက်အရ ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၇ ခ ဒိန်တွင် KNU-ကရင်အမျိုးသား မယ်သရော စသည့်ကျေးများ ဖုံးဖြူး အစည်းအရုံး ပုဂ္ဂိုလ်သစ်တော့ရွာနမှ စုများမှ တာဝန်ယူစိုက်ပျိုးပြီး အများပိုင်ဘုံသစ်တော့အဖြစ် သတ် ထိန်းသိမ်းကြည့်ရှုသွားမည် ဖြစ် မှတ်ပေးပြီးနောက် ယခုနှစ် ပထမ ကြောင်းလည်း မောင်းတောင် ဦးဆုံးအကြောင်း ဒေသခံများ စပေါင်း ထိန်းသိမ်းရေး ကော်မတီထံမှ သိရ ဖြူး ကျုန်းပိုင်စိုက်ခြင်းလည်း ဖြစ် သည်။

▶ ရှေ့ဖံ့း “တပ်စွန်လွှတ်မြေ” မှ

လယ်ယာဉ်ဘန်နှင့် စိုက်ပျိုးရေး ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ကိစ္စများအတွက် တာ တွေဝါ
ဉွာနမှူး ပုဂ္ဂိုလ်စောနေသာလေးက ဉွာန၏ လုပ်ငန်းစဉ်အရ သက်ဆိုင် လည်း အစ
ယခုလို ပြောသည်။ ရာ ပြည်သူလုထနှင့် တွေခံဆွေး ထဲမှာ ပါတ

ဖြစ်စေချင့်တာကတော့ တစ်ခု နေးသူးမည့်အပြင် မြတ်ယာသမိုင်း ဖြေတော့မလဲ
ခု မလုပ်ခင်မှာ KNU နဲ့ အစိုးရရော ကြောင်း၊ အချက်အလက်များကို စိတ်ရှိတယ်
တွေဖို့၊ ညီနှင့်ဖို့လိုတယ်။ အဲဒါမှ လည်း ဖြုံနယ်မှ ခရီးငါးသို့ အဆင့်
ရလာတဲ့အဖြက် ဒေသနဲ့ သဟတော ဆင့် စိစ်ကာ ဆောင်ရွက်သွားမည်
တ ဖြစ်လာနိုင်မယ့် အဖြေဖျိုး ဟု လည်း ငါးက ဆက်ပြော
ထွက်လာနိုင်မှာပေါ့။ ကျနော်တို့ သည်။

တပ်ဖွဲ့နှင့်တိတေသနဗုဒ္ဓဘာသာ ရှာမြန်မာစွာ ပြည်ထောင်စုရှိသည်။ အကွက်ပေါ်
ကို အသခံများ၏ တောင်းဆိုများ က ဖော်ရှားရေးလင်ခဲ့သည်။ ထားပေးခဲ့ခြင်း
ကြောင့် KNU ထိလုပ်မြှုပူနယ်မှ ယင်းမြေနေရာတွင် အီမီ သောက် နေထိုင်နေသည့် ဂါမးဌားမြိမ်း
သောင်ရှက်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယခု ကလည်း ‘သတိတိအင်အားသုံး’ ပြီး

အိမ်လာဖြုတာ အလုံး ၁၀၀ ကဲနှုန်း

ତୁମ୍ଭୁବ୍ରାତାଙ୍କ ତାପ୍ତ ଧନ୍ତ୍ଵାଣି
ଦୟାଃ ଦୟାନ୍ତ ଫ୍ରେଗାବୈଦିଙ୍କ ଲୋକ
• ୮୨ ଗେଗି ଅଧିଃରାଗ ଫିନ୍ଦିଂ ଟେକ୍
ଫିନ୍ଦ ଫ୍ରେଆଫ୍ରିଚ ଉପାର୍କ୍ୟ ୮୨ ଗେ ଦୟା
ମୁଠି ଦୟାଃ ଶ୍ରୀଓର୍ଦ୍ଦିନ୍ ଫ୍ରେଣ୍ଟିପ୍ରିସ୍ ଜୁଲୀ ୭ ଜୁନ୍
ତୁଳି ଦୟାଃ ଗୁର୍ବ ଫ୍ରେନ୍ଦିନ୍ ଦୟାଃ ଗୁର୍ବ
ଅପି ଅଂଦ ଫ୍ରେନ୍ଦିଯାବ ଡେକ୍ୟୁ ୨୦୨ ଗେ
ଗି ଶ୍ରୀ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଫ୍ରେନ୍ଦିନ୍ ରାଜ୍ଯ କାନ୍ଟର୍
ହିଲ୍ ପ୍ରିସ୍ ଟାଂକିନ୍ ରାଜ୍ୟ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ
ଅଗ୍ରନ୍ଧ ପୈଦିଙ୍କ ଦୟାଃ ଦୟାନ୍ତ ଲୁଗ୍
ଦୟାଃ ପେଶ୍ ଶ୍ରୀଓର୍ଦ୍ଦିନ୍ ଫ୍ରେନ୍ଦିନ୍

တနသိရိတိုင်းတွင်းလုပ်ဆောင်နေသည့်
သစ်တောထိန်းသိမ်းရေးစီမံကိန်းအပါး
ဤနေတိုင်းရှင်းသားများစိုးရှိမှု

လိုင်း ဒေသခံ စောမင်းရှင်က ယခု
လို ပြောသည်။

ငှါးက စီမံကိန်း နဲ့ပတ်သက်
ပြီး ကျေနော်တို့ကို လုံးစာမပြုပြောသေး
ပါဘူး။ ဘယ်ခုနှစ်က အမျိုးသား
ဥယျာဉ်လုပ်ဖို့ လျောက်ထားသလဲ၊
ဘယ်အချိန်ကျေရင် စီမံချက်ကို
စလုပ်မလဲ၊ အားနည်းချက်၊ အား
သာချက် အကောင်းအဆုံး ဘယ်လို
ရှိလဲ ဆိတ်ကို အချိန်ထိ ဘာ
တစ်ခုမှ မပြောရသေးပါဘူး။ ဒီအ
ပေါ် ဒေသခံတွေက ရွှေ့ရပြောင်းရ
တာဘို့ နေရပ်စွဲနွားရတာဘို့ ဖြစ်
မှာကို ကြောက်ကြတယ်'ဟု ကရင်
သတင်းစုံသို့ ပြောသည်။

ဒီမှာက ဒေသခံ ဌာနေတိုင်း
ရင်းသားတွေမှာ သူတို့ ကိုယ်တိုင်
ထိန်းသိမ်းထားတဲ့ သစ်တော့တွေ
ရှိနှင့်ပြီးသားဖြစ်တယ်။ ဒီစီမံကိန်း
ကို လာလုပ်မယ်ဆိုရင် ဒီမှာရှိ နေ
ပြီးသား ဌာနေတိုင်းရင်းသားတွေရဲ့
စီမံလုပ်ဆောင်မှုတွေကို အသိအ
မှတ် ပြုရမယ်။ အခုက လွှတ်လပ်
တဲ့ ကြိုတင်အသိပေးမှုနဲ့ သဘော
ထား ရယူမှု (FPIC) ရှိမနေတဲ့
အပေါ်မှာ ဒါက ဌာနေတိုင်းရင်းသား
တွေကို မလေးစားရာရောက်သလို
သူတို့ရဲ့ အခွင့်အရေးကို ပျိုးဖော်
ရာ ရောက်တာပဲ'ဟု ကရင်သတင်း
စုံသို့ ပြောသည်။

သွားမယ်။ နေ့ချင်းညျှင်း အမိန့်
အာကာသန်ဆန်နဲ့ လုပ်သွားစရာ
အကြောင်း တစ်ခုမှ မရှိပါဘူး'ဟု
ကရင်သတင်းစုံသို့ ဇူလိုင် ၁၅
ရက်နောက် ပြောသည်။

လွန်ခဲ့သည် ၂၀၁၂ နှစ်ခန့်က
အစိုးရမှာ တန်သံရှိတိုင်းဒေသ အ
တွင်း အဆိုပြု အမျိုးသားသွေ့သွေ့
အနေဖြင့် ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်း
များကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်
ဆောင် ရွက်ခဲ့ပြီး လက်နက်ကိုင်
ပဋိပဏ္ဏ အခြေအနေများကြောင့် အ
ကောင်အထည်ဖော်မှု အစီအစဉ်
ရပ်စုထားရခြင်းဖြစ်သည်။
လက်ရှိ ဖော်ဆောင်နေသည်

ရေတိုးမှုကြောင့် လျိုင်းဘွဲ့တွင်
ကြောင်း(၄၃) ကြောင်းပိတ်ထားရ

ကရိုပြည်နယ်မြို့နယ်(၃)ခုတွင်
ပိုးကြီးရေလျှော့မှုအဆုံးဝါးဆုံးဖြစ်ဟွားနေ

ထွေ့နှင်က ပြောသည်။
 ‘အခု လောလောဆယ်ကတော့ နံပါတ် နံပါတ်တစ်က မြိုဝင်တိပေါ့။ နံပါတ် နှစ်က လျှင်းဘွဲ့ အခုဆုံးရင် အားအောင်ပေါ့။ အဲသုံးမြို့နယ်က အကြံးအကျယ်ပေါ့။ ကော့ကရိတ်တို့ ကြာ အင်းပါပိုကြီးတို့က ချာကလေးတွေ နည်းနည်းပါးပါး ဖြစ်တာပေါ့။ ဒါက မိုးကြော့နှင့် လျှပ်တစ်ပိုတ် ဖြစ်တာပေါ့။ လမ်းပေါ်မှာ ရေကြော်တာ တွေ၊ တာချို့နေရာတွေမှာ တံတား တွေ ဖြစ်တာတွေဘာတွေ၊ စာသင်ကျော်းတွေ၊ လူနေအိမ်အချို့လဲရောင်တာတွေ အဲဒါတွေဖြစ်နေတာပေါ့နော်ဟု ကရိတ်သင်းတွေ တွင် ဂ ပေခွဲခန်းမြို့ကြော့နှင့် မှတ်အထက်သို့ ကျော်လွှန်ပြီး နာက် ဂ ရရှိအတွင်း မြို့၏ စိုးရိမ်ရတ်အထက် ဆက်လက် တည်ရှိနိုင်ပြီး နောက် ဂ ရရှိအတွက် နောက်များမျက်များ ကျင်ပြည့်နည်၊ ရိုင်ပြည့်နယ်၊ ကရိတ်ပြည့်နယ်၊ ရှိုင်ပြည့်နယ်တို့တွင် မျှန်ပြည့်နယ်တို့တွင် မည်ဖြစ်ပြီး ဟေးအမြို့နယ်အတွက်းရှိ ဖြစ်က်းအနီးနှင့် မြေနိမ့်ပိုင်း၊ နောက်များအနေဖြင့် အထူးသတိပြု နေထိုင်ကြရရှိ မိုးလေသနနှင့် စောင်းဆိုကြားမှာ ဦးစီးဌာနမှာ အကြံးပြုထားသည်။

ရှုံးများက ပြောသည်။
မြေပြီမှုကြောင့် လမ်းမပေ
၁၀၀ ဝန်းကျင်ခန့် မြေားမျိုးလွမ်း
သွားပြီး ကားလမ်း ပိတ်သွားသည့်
အတွက် မြေဝတီဘက်ခြမ်းမှလာ
သည့် ကုန်တင်၊ ခရီးသည်တင်
ကားများနှင့် ဖော်အတွက် ကောကရှိတ်
ဘက်မှုလာသည့် ကုန်တင်၊ ခရီး
သည်တင် ကားများ သောင်တင်
သွားသည့် အခြေအနေထိ ဖြစ်ပွား
ခဲ့သည်ဟု ငါးအေး အခြေအနေကို သွား
ရောက်ကြည့်ရှုနေသည့် မြေဝတီ
(အမှတ်-၂)မဲဆန္ဒနယ်၊ ပြည့်နှင့်
လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးသန်း
ငွေအောင်က ပြောသည်။

၁၀ နာရစာနှင့်ကျင်လောကမှု မြေ
ပြီမှုက အများဆုံးပေါ့။ အခုက
ကားတွေ ဟိုဘက်ဒီဘက် သွားလို့
မရမော့ဘူး။ ကားလမ်း လုံးဝတိ
သွားတယ်ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့
ပြောသည်။

မြေပြီ့မှ အခြေအနေအပေါ် ၆
ဝတီခရီ့င်တာဝန်းရှိသွားမှ လာ
ရောက် ကွင်းဆင်းကြည့်ရှုပြီး ကား
သေးများ ဖြတ်သန်းသွားနိုင်ရေး
အတွက် ကားလမ်းမပလို့ ဖြောသေး
ရောက်ကြည့်ရှုနေသည့် မြေဝတီ
(အမှတ်-၂)မဲဆန္ဒနယ်၊ ပြည့်နှင့်
လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးသန်း
ထိ ပြုလုပ်ဆ အခြေအနေတွင် ရှိ
ငွေသားသား၏ ဦးသန်းငွေအောင်
ပြစ်မှု သွားလှုများကို ယူ
ပိတ်ထားရသည့်ဟုလည်း တာဝန်းရှိ
သွားများက ဆိုသည်။

လတ်တလော ကပ္ပလီ ပင်
လယ်ပြင်နှင့် ဘင်္ဂလားပင်လယ်
အော် မှတ်သုန်းအား အသင့်အတင့်
မှ အားကောင်းဖော်ပြု့ ကရင်ပြည်
နယ် အပါအဝင် အခြားတိုင်းနှင့်
ပြည့်နယ် ၆ ခုတို့တွင် နေရာကွက်၍
ဦးလှိုးနိုင်ကြောင့် ဦးလေဝသ နှင့်
လေအောင် ဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ပြန်ထား
ပြီး လက်ရှိတွက်လည်း ကရင်ပြည်
နယ်အတွင်း ဦးဆက်တိုက်ရွာသွန်း
မှန်းငွေ လေပြင်းတိုက်ခတ်မှုကြောင့်
ယမ်းနေ့ညာက ဦးအံမြှေးအတွင်း
သားပိုင်းငွေ လားပိုင်းပိုင်းမှာ နှီ

ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାକର ନୂଆରେ କଣ କେବେଳା ହୁଏଲା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାକର ନୂଆରେ କଣ କେବେଲା ହୁଏଲା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାକର ନୂଆରେ କଣ କେବେଲା ହୁଏଲା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

နယူးမြိုလန်ရောက်ကရင်အနီးကောင်နှံပါးများရင်း
ရွှေစံသေဆုံးသားသမီး (၉)ဦးကျော်ရစ်

အဆိပါ နေးမောင်နှံသည် ဖြစ်
မာပြည်မှ ထွက်ခွာလာခဲ့ကာ ထိုင်း
-ဖြစ်မှာနယ်စပ်ရှိ ဒုက္ခသည်စေနေး
တစ်ခုတွင် နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်
ကြာ နေထိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၈ ခုနှစ်က
တတိယနိုင်ငံဖြစ်သည့် နယူးမြေနှင့်
နိုင်ငံသို့ ဒုက္ခသည်အပြုံ ရောက်
ရှိ နေထိုင်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ခြေထောက်ချော်ကာ ရေတဲ့ပြုတဲ့
မျှသွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု သမီး
ဖြစ်သူ ဒါးထူးကေ ၂၂ နှစ်မှ ငါး
သတ်းမြားနကို ပြောဆိုခဲ့သည်။

ယင်းသို့ ရေတဲ့ပြုတဲ့မျှသွား
သော ခင်ပွန်းဖြစ်သူအား ကူညီရင်း
နှင့် ပြစ်သူမှာလည်း ရေတဲ့မျှသွား
ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မိမ်ခိုက် ဆွဲထား
မြို့မှာနှင့် နိုင်ငံသို့ အခြေချ နေ-

ကရင်ပြည်နယ်တွင် (၇) လအတွင်း
သွေးလွန်တုပ်ကျွားမြစ်ပွားသူ (၄၃၆) ဦးအထိရှိ

ଶ୍ରୀଦ୍ୟନ୍ ଏଇ ପାଠ କୁଣ୍ଡଳ ପ୍ରିୟମାତ୍ରଙ୍କିଣୀଙ୍କ ପାଠ କଥା ହେଉଛି ।

နာမည်ကျော်ကြားနေသည့်ကော့ကရိတ်ပြီ၊
လောင်းကစားရုံများဖယ်ရှားလုပ်ကိုပြီ

အမှတ်(၄) ရပ်ကွက် အပ်ချုပ်ရေးနှူးတွေရော လောင်းကစားမှုများ ဆိုးဆိုးသွားရေးနှူး ဦးထွန်းဝင်းက ‘ဂိမ်းက ဖြစ်ပေါ်နေသည့်အတွက် ဖြုံးခံများ ရေးနှူး က ထိလောင်းကစားမှုများကို အ လို ဗျာန်ပြားနဲ့ ထိန်းထားတဲ့အတွက် ဘယ်လိုပြုဖြစ်ဖြစ် ထိုးသားက ရုံး ရေးယူပေးရန် သက်ဆိုင်ရာ အာ အကျိန် ပိတ်သွားပါ၍’ဟ ပြော မှာပဲ။ ရုံးတဲ့အခါ လျော်ဖို့ ပိုက်ဆုံး ကာဗိုင်များ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စား သည်။

သွေးလွှန်တိပေးကြီးမှု သွားရောက် ကုသဆေးစဉ်၏များ ဝတီတိုင်းတွင် ခုတိယအများဆုံးနှင့်
တွင် အသက် ၅ နှစ်မှ ၉ နှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း တန်သာရီတိုင်းသည် တတိယ
ဖြစ်ပွားနှုန်းများကဲ ယနေ့အထိ ကျိုးမာရေးဌာနမှ ထုတ်ဖြန့်ထား ဖြစ်ပွားမှု အများဆုံးဖြစ်ကြောင်း
အသက်ဆုံးရှုံးမှု မရှိကြောင်းနှင့် သည်။ ကျိုးမာရေးဌာန၏ စာရင်းအရ
ကျိုးမာရေးဌာနမှ လုပ်ကုတ်အာ အရေးအကြီးဆုံး ကော် သိသေသု။

၃၂၁။ မြန်မာစွဲ၊ မြန်မာဘာသာ ၁၇၈၅၊ အမြတ် ၁၁၁၁

သံလွှင်မြစ်ရေသည် ဟာအံမြို့၌ (ရှာ) နှစ်အတွင်း အမြင့်ဆုံး အဖြစ် တိုင်းတကူ

କୁଳିଙ୍କ ଦୀର୍ଘ ପାଦ ଶଫ୍ତ ଯାଂଚିଲୁଣ୍ଡ ଗୁରୁ କୁନ୍ତାଳିଙ୍କରେ
ପାଦରୁଷିତ ପାଦରୁଷିତ ପାଦରୁଷିତ ପାଦରୁଷିତ ପାଦରୁଷିତ ପାଦରୁଷିତ

ଭାବେ ପ୍ରିୟ ଯଥିଲୁଣ୍ଡମୁଠ ତୁଳିନେ ତାବାର୍କିଷ୍ଣାଲୟ ଯଥିଲୁଣ୍ଡମୁଠ ଜ
ରେ ଅମ୍ବିଣ୍ଡଙ୍କ୍ରିଏସିଟାର୍କେମ୍ବାର୍କ୍ୟୁ୦୧ ରୁଦ୍ଧ ତଥିଲୁଣ୍ଡମୁଠ ପିମ୍ବିଣ୍ଡଙ୍କ୍ରିଏସିଟାର୍କେମ୍ବାର୍କ୍ୟୁ୦୧ ରୁଦ୍ଧ ତଥିଲୁଣ୍ଡମୁଠ ପିମ୍ବିଣ୍ଡଙ୍କ୍ରିଏସିଟାର୍କେମ୍ବାର୍କ୍ୟୁ୦୧

ହେଲାଗର୍ ପେନ୍ଫିଲ୍ ଅଟି କେବର୍ ଲୁଫ୍
ଏଣ୍ଟିର୍ସି ଡିଗ୍ରି ଏ ରାଗ ଫେଣ୍ଟେ ଟୁଙ୍କ
ବାର୍ଷିକ ପେନ୍ଫିଲ୍ ଆମରିକାରୀଙ୍କରେ ବେଳେ
ବୁଲ୍ବିଲ୍ ଦିନିରେ ରେମ୍ବର୍ ଅତିକରି
କାରିଲାଗିଲା ତାମ୍ଭେ ଶିଖିମନ୍ଦିରରୁ ଥିଲା

▶ ရှေ့ဖုံး “ဒီမိုကရေစိမဆန်...” ဆောင်းပါးမှ

ကြေးရုပ်ကို သဘောဆေးနဲ့ ပက်သွားတဲ့ ဖြစ်ရပ်ကလည်း ကယားပြည်
နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ရဲ့ ‘စစ်တပ်ခေါ်လိုက်ရမလား/ စစ်တပ်ကို အမိန့်ပေး
လိုက်ရမလား’ ဆိုတဲ့ ပြောဆိုချက်နဲ့အပြီး တိကိုတိက်ဆိုင်ဆိုင် ပေါ်
ပါက်လာပါတယ်။

တနည်းအားဖြင့် ပြောရရင် ဒီမိကရေစီဆိတာ ပြည်သူလိအပ်ချက်ကို
ပြည်သူသဘောထားအနွဲနဲ့အညီ ပြည်သူတွေရဲ့ နှီးကြားတက်ဖြတဲ့

ပါဝင်လုပ်ဆောင်မှနဲ့ ဆောင်ရွက်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း' ပဲ မဟုတ်ပါလား။ အခုတော့ ဒီမိဂုကရေစိုး၊ အဲဒီအနှစ်သာရ ဝိဉာဏ် ပျက်ဖွင့်းကင်းမဲ့နေပါတယ်။ ပျက်ကွက်နေပါတယ်။ ဒါကို ဒီချုပ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်များ၊ ဒီချုပ်ပါတီအစိုးရ တာဝန်ရှိသူများအနေနဲ့ အလေးအနက်အရေးယူဆောင်ရွက်ဖို့ အရေးတကြီး လိုအပ်နေပါပြီ။

အခုတော့ 'သက်ဆိုင်ရာ ဒေသခံပြည်သူတွေထံက သဘောထား ဆန္ဒ အကျေအလည် ရယူခြင်းမရှိဘဲ လုပ်တဲ့ ပြဿနာ'ကို 'ဗိုလ် ချုပ်အောင်ဆန္ဒ'ရှုပ်ထဲကို မလိုလဲသားမှာ (၁) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန္ဒ' ဆန္ဒကျင်ရေး၊ လို့ သွားပုဂ္ဂလေလွှင့် သရှုပ်ဖျက် ပြောဆိုတာအထိ အတင့်ရဲ စွာ ပြောဆိုလာနေကြပါပြီ။

ତାଙ୍କୁ ପ୍ରିସ୍ତ୍ରୀରେ ଆରଣ୍ଡରେ ଏକ ଲାଗି ଛିନ୍ଦିବାରେ ଯେବେ ଏହି ପ୍ରିସ୍ତ୍ରୀରୁ ଟେଙ୍କା
ଟ୍ରିଟାର୍ଡ୍ ଲ୍ୟାଫ୍ଟର୍ସ୍ ପ୍ରିସ୍ ଏବାବାଧୀରେ ଏହାକୁ ଅଗ୍ରାଳାଲାନ୍ ରୂପରେଣ୍ଟର୍ସ୍ ମଧ୍ୟରେ
କିମ୍ବା ମଧ୍ୟରେ ଏହାକୁ ଲ୍ୟାଫ୍ଟର୍ସ୍ ପ୍ରିସ୍ ଏବାବାଧୀରେ ଏହାକୁ ଲ୍ୟାଫ୍ଟର୍ସ୍ ପ୍ରିସ୍ ଏବାବାଧୀରେ
ଏହାକୁ ଲ୍ୟାଫ୍ଟର୍ସ୍ ପ୍ରିସ୍ ଏବାବାଧୀରେ ଏହାକୁ ଲ୍ୟାଫ୍ଟର୍ସ୍ ପ୍ରିସ୍ ଏବାବାଧୀରେ ଏହାକୁ ଲ୍ୟାଫ୍ଟର୍ସ୍ ପ୍ରିସ୍

စစ်အုပ်စုဟာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသိုင်းကို
တစ်လျှောက်လုံး မေးမိန်ပျောက်ပျက်သွားအောင် တစ်ဦးတစိုက် လုပ်
ဆောင်ခဲ့တာပါ။ အခုထိလည်း လုပ်ဆောင်နေခဲ့ပါ။ ၁၉၈၈ရက ခုနှစ်၊ ဒီဇို
ကရေစီ အရေးတော်ပုံကြီး ဖြစ်ပွားလာတဲ့အခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
ရဲ့သမီးတွေး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုတော်ပုံက လူလှုအရေးတော်ပုံကြီး ဘက်
ကနေ ပါဝင်ရပ်တည်ဆောင်ရွက်လာတဲ့အခါမှာ စစ်အုပ်စု၏ အငြုံး
အတေးနဲ့ အာယာတော် ပိုမိုပြောင်ကျပြီး အရှုံးကောင်းမွှုစွာ လုပ်

စစ်အုပ်စုရဲ့ အဓိကရည်ရွယ်လုပ်ဆောင်ချက်ကတေသာ မိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ သားနဲ့သမီးဟာ ဖြန်မာပြည် ပြည်သူလူထဲနဲ့ ဖြန်မာပြည်နှင့်ရေးနဲ့ ဖြန်မာပြည်နဲ့ ဝေးနိုင်သမျှဝေးအောင်၊ ကင်းနိုင်သမျှကင်းအောင်၊ ပမါဝင်နိုင်အောင်၊ ပါဝင်လှိုမရအောင် ကောက်ကျစ် ယုတေသာ နည်းလမ်းပျိုးစုနဲ့ ပိတ်ပင်ကန့်သတ်ထားဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။
မိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ သားနဲ့သမီးတွေဟာ ပြည်သူလူအရေးမှာ ပိုမိုကရေစိအရေးမှာ၊ တန်းဘုရားနဲ့ပက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအရေးမှာ၊ ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စံပြီး ပြိုမိုချမ်းရေးရေးမှာ ပြည်သူများနဲ့အတူ မားမား စတုမတ်ပါဝင် ရွှေဆောင်လာမှာကို စစ်အုပ်စုက သေမလောက်ခကြာက်ဒါတ္ထနဲ့တော့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သက်ဆိုင်ရာဒေသခံတွေအနေနဲ့လည်း ‘ဒီမိုကရစိမဆနဲ့တဲ့ ပြုရှိကရရှု’ အရာရှိဆိုး သဘာဝါယားနဲ့လုပ်ဟန် ဆန့်ကျင်ရေးသား - ‘ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရုပ်ထု မထားရှိရေးသား (၀၂) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဆန့်ကျင်ရေးသား’ ဆိုတဲ့ကိစ္စမှာ ပြတ်ပြတ်သားသား စည်းခြား ပြောဆိုကြဖို့ လိုပါတယ်။ ဒီလိုမှ ပြတ်သားစွာ စည်းခြားမထားဘူး ဆိုရင် အလေစ်ချောင်းနေတဲ့ အကြံသမား စတုသေးလဲတော့ရဲ့ အသုံးချခဲ့မှု စက်ကွင်းတဲ့ မထင်မှတ်ဘဲ ကျရောက်သွားပါလိမ့်မယ်။ နှိုးကြားမှနဲ့ သတိရှိကြပါ။

ପ୍ରକାଶକ ମହିନେ ପରିଚୟ

စိန်ပုဂ္ဂန်များ

ကတင်းနို့ဖိုးလို့ရှိ ဒေါ်ပျော်များတွေ့လှုပြု၍ ထင် လှုအိုခိုက်
ဖော်လိုဂိုဏ်တိင်းဆာန်ဆာ ဟုင်းဆောဟံလားကန့်ဆုံးသီး လှုမွှေ့သူးစုံ
ယားထိုင်းစုံ ကိုဖြော်လင့် ခွဲခဲ့ပေး အင်းနို့ဟုင်းသီး ဖော်လိုင်းလင်
မွှေ့အော်လုံး၍ အော်မွှေ့ နှို့ဖို့တိုယ် အုံသူးပူးလှု ချုပော်လုပ်ယိုက် အော်သီးပျော်
ဟုဘုဒ် ဗုံးပုံပို့ကံင်ခိုင် ထိုင့်တို့ခါန်းထိုင့်ကော်ကြော်လှုပြု၍ သီးယုံကိုသီးမှ
ဖြုံးကောင်းထင်းစောင်းထင်းကို လှု၍ ခွဲအော်ဟုအုံဟုင်းသားလော်၊
ထုံးပူးလုံးသူး ဖြော်လင့်လင်သာကဲ့ သာမိုင့်လှုဖြူး သီးမ လှုလိုင်းကံင်း
ထို့ခါန်းဆို့အော်အုံဟုင်း အင်းလယ်လင်သာ ခေါ် သာမိုင့်ကဲ့ အုံခါးပါးကျင်းကို
ထံင်လှုချုပ်အင်းလယ်သာ သာမိုင့်လင်မားထံင်ခဲ့ ဖြုံးသယ် ကင်းထင်း
စောင်းအုံသီးလုံး၍။

၆၇။ ၁၉၄၈-၂၀ ကိုင်း ခါးအိုင် ဖုန်းဖို့
၆၈။ ၁၉၅၃-၂၀ ကိုင်း ခါးအိုင် ဖုန်းဖို့
၆၉။ ၁၉၅၈-၂၀ ကိုင်း ခါးအိုင် ဖုန်းဖို့
၆၁။ ၁၉၆၃-၂၀ ကိုင်း ခါးအိုင် ဖုန်းဖို့
၆၂။ ၁၉၆၈-၂၀ ကိုင်း ခါးအိုင် ဖုန်းဖို့
၆၃။ ၁၉၇၃-၂၀ ကိုင်း ခါးအိုင် ဖုန်းဖို့
၆၄။ ၁၉၇၈-၂၀ ကိုင်း ခါးအိုင် ဖုန်းဖို့
၆၅။ ၁၉၈၃-၂၀ ကိုင်း ခါးအိုင် ဖုန်းဖို့
၆၆။ ၁၉၈၈-၂၀ ကိုင်း ခါးအိုင် ဖုန်းဖို့
၆၇။ ၁၉၉၃-၂၀ ကိုင်း ခါးအိုင် ဖုန်းဖို့
၆၈။ ၁၉၉၈-၂၀ ကိုင်း ခါးအိုင် ဖုန်းဖို့
၆၉။ ၂၀၀၃-၂၀ ကိုင်း ခါးအိုင် ဖုန်းဖို့

စင်ရိုက်က လိုခိန့်ကော် ဆုတ်ပဲဖွေလုပ် ယောဝံထားစုံလိုပ်ဖော်
သယ်ခံစုံ ထံပါဌ္မတတ်ယူ လိုဆင့် ဆုတ်ပဲဖွေ လုအိုးလှုပ် ပော်ကော်
ဆုတ်ပဲဖွေသို့ ကာကွယ်ရိုးပါးဝေးလု။

လားကင်္ဂါရိ ဇော်ကျော်ဒုတိဖို့ ဆိုအုံသာ အိမိမိမိကုပ္ပါယ်
နော်ယူအော်၊ အိခဲ့သိတိပါယ်သီးမှ ၂၂။ ဆိုပေါ်ပေါ်သယ် ထံ့ပွဲတိုင်းဘုံးအော်။
ဇော်ခန့်-လင်းဘူး ဆိုပါသလိုဟ ဆိုပါသခုတာကု ထုံးသို့လင်ဝယ်သာ
တော်ခေါ်ပေါ်တော်ကား၊ ဇူ တိုင်းကုပ္ပါယ်အော်သာယ်လုံစံးကု စုစုတင်းသူ။
ဟော် မှားကိုမော်ပို့သို့ ကင်းထင်းဒေးနှင့်သီး ဆာ့မှား၏။

ჭုံပိတ်ဖော်သယ ယုဒ္ဓာ:ဂိုလ်ကင်ကင် ဗုဒ္ဓာဟောရှုပူ-ကျိုသီးမ
ဘင်ဟိုစွဲ: ကင်ဖိုင်အေး။ က ထင်းဗြိုလ်ဟာ ချုဟောရှုပူကို လှုပေါ်ယဉ်းတော်
ဘိုဝိ တို့မိဂိုလ်ရောင် အုပ္ပါယ်-အုကျော်းသီး မိပေါ်ယုံး မွှေအေးလုံ။ အေးနှစ်သာ
ခေကျိုသိုင် တို့မိဂိုလ်ရောင်ယိုင် အုပ္ပါယ်-အုပ္ပါယ်လိုင်အေးလုံ။ ၁။ကုလားတို့မိ
ထို့လို တို့မိဂိုလ်ရောင်ယိုင် အုပ္ပါယ်-အုပ္ပါယ်လိုင်အေးလုံ။ ၂။ကုလားတို့မိ
အူမှုဟောရှုပူ-ကျိုသီး ဟုယုံးတင်းသာ လှုတို့မိဂိုလ်ရောင်ကုံး တို့မိဂိုလ်ရောင်ဆုံး
ဘဲမြတ်။

လင်တွေ့နဲ့သာလိုပိုင်ကု ဖိုဟ်စုရုံ တိုင်ကိုရှုံးဖောဟာကျာလို
ပင်းကု သျော်ယူချုပ်မှုကို အုပုံ-အုပုံအေးလှု။ ယာင်ဓာတိပါက်ရှင့်စေ
ချုပ်ခြုံ ချုပ်ချော်လှုပုံ-သယ်ကုသိုပ် သျော်ယူချုပ်ချုပ်မှုကို အုပုံ-အုပုံလည်
ပေါ်ပေါ်ပေးလှု။ ဝင်စိပ်ကု ဒီကာလ လှုပေါ်ပေးချုပ်အိုင်သီး ထင်
ချုပ်ချုပ်ပေးလှု။ မာသူးမာစိုင်းသီးရေး ချုပ်မှုကို ဂိုဏ်ကိုင်းရွှေလှု။ မာဇာန်လန်
အဖွဲ့ဖွဲ့ဖွဲ့လှုစုံး လှုကော်စေချုပ်အိုင်ယုပ် မာဝယ်သီးရေး ချုပ်မှုကို
အုပ်ချော်တွေ့ပိုင်း ထိုဟာင်းခိန်ဟာင်း အင်း လယ်ထင်းထောင်သာအော်လိုပ်သို့
ဘာထင်သီးရေး ဆုံးသိန်ကုလုပ်ချော်ကာင်း လှုယူချုပ်အိုင်ဘုရာ်လှု။
ချုပ်ချုပ်မှုကိုတော်ခေါ်ပါ မဟုတ် ချုပ်မှုကိုလုပ်းကုသီး မွေ့ချွဲ
ပျော်-ကတ်သယ် မွေ့အေးလှု။ ဖုံး အုပုံချုပ်နှင့် ခိန်ကုလုပ်သယ်
ဟာဟာသာ၏မှ ချော်လောင်ထံ့ရေး ထိုက်ဟုပ် ဟုလည်းကောင်း၊

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଏତ୍ସମ୍ବନ୍ଧମାତ୍ରାଂଦିଃ॥

ଓঁ গুরু পদ্ম শশী

၂၀၁၆ လိုက်င်းသူ့အိမ် တဲ့ ချုပျော်ကို မာဇားသူဟောပြုမှုကို
ကြုံယ်သယ် ပေါ်ပေါ်စေသူများ ဖြစ်ပေါ်လိုက်တယ်။ ထို့သို့ပါ၏ ရှုတ်ထင်းလို
င် ဦးစွဲလင်းဆား(သဘာဝတိ)ဆောင်ရွက်၍၊ ထဲကို သာကောင်းလိုကောင်း
လိုက်းသူ့ခိုင်ဒဏ်ရှု လိုပိုင်ဆောင်ရွက်၍။ တာင်လင်နှစ်သိန်းကြုံယ်သယ်
မျှော်လင်သီးရေး ဆုံးသုတေသနကိုလည်းကောင်း၊ ဆက်ဆံကိုလည်းကောင်း
ကို ထိုအပ် ကင်ပိုလင်းသီးမှ ဦးစွဲလင်ထိုင်အောင်။ ဆုံးသုတေသနကိုလည်း
ကောင်းသူ့အပ် ကင်ပိုလင်းသီးမှ ဦးစွဲလင်ထိုင်အောင်။

သောင်-ထာင်အန့်ခါလိုဂံ ဆောတ်ထင်းရှုံးဖွင့်း အဲးထင်းကြုံင်း
နှင့်သာ-သယလွှာ မွှေ့အန်ဟောပါ၊ ဖူးစိုးကိုင်းသယလွှား မွှေ့အန်ဟောပါ
သူခါရိုင်သိုဂံ သာတိုင်းကိုရောင့်မွှေ့အန်အုံဆောင်းဟျာ။ ဒေသူဟောပါ
သယလွှာပိုဂံ မွှေ့အန်အုံဆောင်းဟျားကို ဝင်ထင်းချော်မှု-ကီလိုဂံ
းဗီး ထော်ပို့ပို့လိုလို။

▶ ລົ້ມກຳງານອາຫວ່າ (၁၂) ລື້.

ວາງຸທີ່ລົມໍ້ກື້ງ ປອງຫວາ ບຸກິໂຄງ ອະລົ່ມວູທ່ຍີ ຕັນຊີ້ວັດ ລົມໍ້ກື້ງ ມູ້ວັດ
ຂາງເຈົ້າກູ້ອັນໄຊ ຕໍ່ ຂາງເມື່ອກູ້ອັນໄຊ ດູ້ຕະດູລົງ. ລັດລໍ່ວູທ່ຍີແມ່ງ?
ຂອງລູ້ ລັບຍຸອະພູລາ ກື້ງ ຂາງເມື່ອກູ້ອັນໄຊ ດູ້ກົດື້ວູ້ຕະ ອານຸ່ມ? ຕໍ່
ອານຸ່ມູ້ລົງ. ອາດູ້ອະລົ່ມໍ້ຍີ ອັນໆກື້ງ ລັດຖື້ວືອົງຕະດູວັດມື້ບີ້ວັດ ລັດ
ຂາງເມື່ອກູ້ວາ ອະລົ່ມໍ້ຍີ ອັນໆກື້ງ ລັດຖື້ວືອົງຕະດູວັດມື້ບີ້ວັດ (The New
Pwo Karen Primer) ກົດື້ວູ້ຕະດູວັດ.

လိန့်ရှုတဲ့ အခုံ၊ အလဲဖို့မျိုးနှင့် လံလေအစွဲကွေးထပွဲတဲ့ လယ်နှင့်
လမြို့ပြီး ဘာလေ ဆရာမူးဇားဘာ ကွေးထပွဲတဲ့ လယ နှိုလို । လေဆရာ
မူးဇားဘာ အလဲဖို့ လံလေအစွဲထပွဲတဲ့ (က-ကဘူး၊ ခ-ခရီး) လယနှင့်
အနုံဆိုဘုံးကွေးထပွဲတဲ့ (က-ကဘူးစိုးတဲ့ ပုမိတု၊ ခ-ခရီးအခွဲ ထူလေ
ဝါ။) ဘန္ဒိုးရိုလို । ဂီးနှင့် လံလေယံးအထဲ ကဆံပိုလို । ဘို့ယို့
ပဒေဘာ ဖို့သော်အဂဲ ပုဂ္ဂိုပ္ပမူ ထူးထုတဲ့ လဲဖို့အောင် ကဘူး နှိုလို ။

ଆମ୍ବିଟ୍ ପୁଣ୍ଡିକ୍ଷଣି ଆଲ୍‌ଏୟି ହିଂଦୁବନ୍ଧୀରଙ୍ଗା (ଦିଃଗରିଣ ବର୍ଣ୍ଣବ୍ୟାକ୍ରିଃ ଜୀ
ବ୍ୟାକ୍ରିତଙ୍କଳିକ୍ଷଣି) ଲେଖିଥିଲା. ଆଦୀବୀ ଭାଷା ଶରୀରମାତ୍ରକୁଠାଅଛି ଆଲ୍‌ଏୟି
ଆଗ୍ରହୀ? ଲେଖିଥିଲା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
ଶରୀରମାତ୍ରକୁଠାଅଛି କୌଣସିଲେଖିଥିଲା ତେ ଶରୀରମାତ୍ରକୁଠାଅଛି କୌଣସିଲେଖିଥିଲା.
(ଲୋଟିକ୍) କୁଣ୍ଡିକ୍ କୁଣ୍ଡିକ୍ କୁଣ୍ଡିକ୍ କୁଣ୍ଡିକ୍ କୁଣ୍ଡିକ୍ କୁଣ୍ଡିକ୍ କୁଣ୍ଡିକ୍
କୁଣ୍ଡିକ୍ କୁଣ୍ଡିକ୍ କୁଣ୍ଡିକ୍ କୁଣ୍ଡିକ୍ କୁଣ୍ଡିକ୍ କୁଣ୍ଡିକ୍ କୁଣ୍ଡିକ୍ କୁଣ୍ଡିକ୍ କୁଣ୍ଡିକ୍

လျှောက်တွင် အပေါ်မှု လာသိမ်းစံ့ဘာ ကဲ့သို့မြတ်စွာ လာသိမ်းစံ့

အိမ်သီးအိမ်ချော့ရှုမှု သံပုံ၊ ကိုရေးလိပ်
မူနဲ့နှုတေစာရ် (တို့ကို?)

မေတ္တရာမျိုးနှင့် လီဒီကူး(၁၂)သီ

ကိုပ်ခို့ကိုသုံးတဖော်တိုက္ခားပ်ထို့သယဲ့
ကသိနိုင်တယ်ဒီးထံကိုနှင့်တယ်တယဲ့ပါ

ကရိုက်နှင့်သားစုတေပုဒ်ထိဒါဝါယံတော်ကဟဲသူ၏ထို့သားခိုင်ကျော်အိုင်ဆိုတော်ဂိုးပျော်

လါယူလုလ် ၃သီ ၂၀၁၈နှင့် သူ့ပိတ်ထိန်းများအားလုံးကို တော်ကို ခါ လာရွှေလွှာကို ဖဲလါယူလုလ် ၃သီ ၁၇၉၆။

ဘုရားကလဲသူ့ထိုင်ဝဲ သူ့ခို့ကျိုး ကယ်၊ ကိုယ် ဒီးကဲဘေး၊ လာအမှု၊ ခို့ဘာနဲ့ဘို့ စံးဘုရားခြားအဲ့စံးနှုန်း၊ အို့ဆိုတဲ့ တိုက်မိုက်ပဲ ပဲထံ့ကိုပို့တဲ့ ကလ်ဒ်၏ သူ့စံးသွေ့တဖြည်းဖို့ လို့

ကုန်ဘဏ်၏ကုန် (၁) ၃၃

နှုတ်လီ၈

▶ ကသံဃားပေ(၁) “မင်္ဂလာရေမျှနှင့်” တို့ပိုင်ထွေ

တုလာပြေားစံပြောနီးကျလိမ်း
ခိုဘာအုတ်အဂုံအကိုင်ဖြစ်ပါ

အပဲမူး ပျက်ညိုစ္တာလုပ်ဒီး ပျခရံရှုဖိတာလိုင်း ဖဲအပဲ
ထို့မူးဝါလာ အပျက်လုပ်အကိုနှုန်း အပဲတဟ်လီဆီပျက်လုပ်
တိဘီ တို့တို့တို့ ပျက်ညိုအတိဘုန်း မူးမူးတို့ အပဲပဲ၏
ပျက်ညိုတဗေအသီး ဒီး မှတ်လာ အပျက်လုပ်အကိုနှုန်းလိုင်း

အပဲထိဒါဝဲ ပလ္လာကလုပ်ခိုင်စီသနလျှင်၊ မူမွှေ့ပြေကလုပ်ခဲ့လျှင် အတိ
အော်တုက္ခိုး အတုပူးတုက္ခိုး၊ အကျွေးနှင့် အပဲဟံ့ဖို့၏ သူ့ပဲလို့
အပဲအော်ဒီး ထံရှုံးကိုသဲ့၊ တုထံ့တို့လာ အထိဒီး ပဲတဲ့ဒီး တုပူးဆာ
ကားသော်လို့၏လို့

သုတေသနတာဝန်ခဲ့သူ

သုဒေသပြည်နယ်မှတ်တမ်း ၁၉၁၅ နှစ် လာမိုင်လာမွဲ၏ တိပါဘဏ္ဍာ၊
ပဲ သလူရှိနှစ်လို့ ပဲအဖိုသံအခါ အပဲမေလီတို့ပဲ ကလိုတီတီကိုတို့အီး
အပဲလေမေလီကုတ်ပဲ ရွှေတက်ရှု ယူအသေးစိန်လို့ အပဲထိုတို့
(B.A) ပဲရွှေတက်ရှု ဖွံ့ဖြိုးမြတ်တို့မီး မဲ လိုပဲကီး (B.L) ပို့ရှိအတော်သုတေသန
နှစ်လို့ အပဲအမြိုအပါ မှုဗျာရှိကီး ပုံမေသု့အိုဘာရှုနှစ်လို့ စိုးခွဲခွဲနှစ်
ပဲအပဲမေလီတော်လာ ဖွံ့ဖြိုးမြတ်အခါ မှုဗျာပြုလာ အလူလေထံရွှေကိုရွှေကတလီး
အပဲမှုဗျာရှိကီး ဖွံ့ဖြိုးမြတ်တို့ကရာရှု အိုအိုအန်တကေသကျော်အီး သုဒေသပြည်
ဆို နှစ်လို့ အပဲဖွှေတို့ (B.A) ပဲရွှေတက်ရှု ဖွံ့ဖြိုးမြတ်တို့ အပဲနှစ်လို့မေတ်ပဲ
ရွှေတက်မေလီကိုရှိကိုအလီမှုဗျာအူအလီ၏ နှစ်လို့ အပဲမေတ်ပဲ လီမှုဗျာအူ
ပဲလို့အခါ အပဲထံရွှေဘာရဲ့လာ အဲကလီးမေလီ၏ အိုကိုရွှေတို့ မနဲ့မဟောပဲ

မှုလာ အပဲထိခါတ်အသီ အပဲဘာရတ်ထူးထိနိဂုံးအီလာ တ်မဲ
အပျော် နှုန်လို့ တူနှုတာစိုး အပဲနှုန်လိုကဲသူ့ဒီး ကဲထိနိဘာရဲ သူ့ဘို့
တကဗျာန်လို့ ဖတ်စုံခဲ့သူ့ဘို့နှုန် အပဲမာသက်းတ်ဒီး ပွဲအဲကလ်းပီးး
ဒုးထိခါဝဲ ပွဲယဉ်ဖိန္ဒ်လို့ အပဲ ကဲထိနိဘာရဲ သူ့ယဲခြား (ခေါ်ပတ္တိ)
တကဗျာလို့ တ်စုံးပေါ်၍အလိုင်းနှုန် အပဲဟဲးထိဂုံးအိုး
နှုန်လိုမာကောတ်လာ အပျော် လှိုက်သိအကို လာ်လာ်သဆန်လို့

တုလာပတ္တာ: ခံပတ္တာနှင့် ကွဲလိမ်နှင့် စီအောင်

အင်တိဒါဝံ ပယိုကလုပ်သန်ကဲ မူနှုကလုပ်ခဲလောင်အတော်အော်တိ
ကိုအကျိုး အတော်ပူတုပိုးအကျို့နှင့် ဟံနှုန်းသူ့ပဲလီ၏

အဝဲတအိုဒီး တုပ်ပိုလီဆီ ကလုံအတ်ဘူးတ်တိဘါဒီး ပျောကည်း
အတိဘူး။

အပဲထိဒါပဲဒ် ပျေမာလုံး အို့ကိုဒီး မြေဟိုရိုခိုင်သန္တဖုန်းလို့

အပဲအိန္ဒိုး တော်ကြော်ဘုရားလာ အတွေ့ထိုးတို့ဘားတော်ဆာတိုး
အပဲမှုစံရှိုး ပူလီးခိုးတော်လာတိုးတော်နှင့်လို့ ဘုရားသိုးလာကလုပ်ရှိုးအကိုး
အပဲမေတ်ပို့ပို့ယ်ယ်ယ်ယ် ပူလာအတော်အိန္ဒိုး တော်ထူးတိုးတော်ကဘာ့
အသိုးနှင့်လို့

၁၄
အပဲနှုပ်ပွဲလာ အိမ်ဒီး ထံရှုကိုယ်သဲး အတော်ထံ၌လာအထိ ပွဲနီးတ်
ပုဂ္ဂိုလ် အသေးသဟိုင်နှုန်းလို့

အပဲအိမ်ဒီး တုက္ခနိစိလာအထိ အပဲပေါက်ဒီကန်းတုသိတုသိ တုဘျာ အပဲတယူအဘျားဘိမ်း အပဲအိမ်ဒီး တုက္ခိုန့်ခူသးရှုံး တုသုံးစုံ ကတော် နှုန်းလို့။

အပဲဘာ်တဲ့အဲဒို့အဲလာ အပူကလှော်ဒုံးပါ်မားအပဲရည် အပဲဘာ်
တဲ့အဲဒို့အဲကို ပူကိုးကလှုံးနဲ့နှစ်လို့ ဖဲ့ ၁၉၅၀ နှစ် လျှို့ကျော်
၁၂ သိအနဲ့နှစ် အပဲခိုင်းပဲနှစ်ခါဲ ကိုးတရားတော်ပူးတဲ့ ထိကိုးကိုသိတဲ့
အဟာ်လိုက် အသေးသာမှတစနှစ်လို့

လုပ်တော်ကဲးနိုင်တခါအံ၏ ဘာဗ်တော်ဟံ့ဖို့အိုလာ KNU ကရာခို့
ပဒို့ စီဘာဗ်သွားနှင့် (လူယူကွဲ့) “လုပ်ထံရှိကိုယဲ့”
အတော်ကဲးအပေါ်အောင်၌

ခိုင်နားလာအက္ခာပေါ်လီး၊ ပဲတို့စုကာဝေးအံ့ဩအိုင်ဒီးကျို့စုံတို့တရဲ့တလဲ အစွဲ့ KNU/KNLA-PC စံးပဲ

မြန်မာပြည်တော်လုပ်ကုန်တွင် အမျိုးမျိုးပေါင်းစပ် ပြုလုပ်ရသူများ (NCA)၊
မြိုင်ပဲ ပျော်လီ၏ ဘင်ဆိတ်တိဂုထိပို့မှု (KNU/KNLA-PC)အရှင်လာ ဒီဇင်ဘာ ၁၂ ခုနှစ် အတွင်း၊
သီတိတော် ကျိုးလျှော် အပဲသုန္ဓာတ်နှင့်လာ သူ့သီတိတော် ဒီဇင်ဘာ ၁၃ ခုနှစ် အတွင်း၊

သုတေသနရှင်မြန်မာနိုင်ငံတော်လုပ်အဖွဲ့ တော်သုတေသနရှင်မြန်မာနိုင်ငံတော်လုပ်အဖွဲ့

တုမေဟားဂီးကွဲပြောချိန်

(ନାମକ୍ରିତ) (ନାମକ୍ରିତ ଶକ୍ତିଶୀଳ୍ୟରେ) କୁରୁତ୍ତରାଜ୍ୟରେ ପାଞ୍ଚମିତିମାତ୍ରରେ ପାଞ୍ଚମିତିମାତ୍ରରେ

ကည်းပိုလာကိုနယူစံုလဲရှိဒါမီဝါ။ (၂)၊ လျှို့အုံသံ ဖလားယောက်သံသာတော်၏

ကိုယ်(၃)ဘုံအပြေသဂ္ဂဘိဝီးထံလုပ်ဘဏ်ဖို့မျှပါ၏

ලියුල් ජුව්‍යා | ජෝර අර්න් ||
තැංකු

ကလ္မာဂိုဏ်စံအပူ၊ ဂိုဏ်ဆုံး(၃)
ဘုရားလာ အမှု ရေ့ယတ်၊ လျှို့ပျော်ဒီး
ဖုန်အုန်ဂိုဏ်ဆုံးတုဖုန်အပူ၊ ဒီ
ဖိုတော်ရွှေအိုင်အယ် ဟိုတိလိုဒီး သူမှု
ကျိုးလာ ထံထိုင်အယ် သက္ကရာဇ်ဒုပ်
ဒီး ထံခိုင်ထိုင်လျှော့၊ ဝဲတုဒိုင်ဒိုင်မှု
မှု အဂ်ဂျို နှင့် ဂိုဏ်စံ တုတိပိုင်စိုင်မဲ့
ရှုံးကျော့ တုတော်တုနိဂုံး ဝဲ
ကိုဆိုင်အပူတို့စံးလော်ပါး။

ଓঁ:আৱাঃ গুৰুতাৰি বাদিতান্ত্রিক ফৰ্মাণু আৰু লভিতাৰ গুৰুত্বে পৰিষ্কাৰ
বৈজ্ঞানিক পৰিষ্কাৰ কৰিব।

ယို့သာဖြစ်တို့သိသောကပ်ပစ္စမှုဒါနိုင်ဘာတုက္ခသမ္မဝါဒီ

လိပ်ငန်းမှု ၂၄ သီ၊ ၂၀၁၈နှစ်
စီမံချက်အားလုံး

တန်သရုပ်ကိုသိသောသူတို့၏ပုဂ္ဂန်တိုင်ကျေ
လိုက်စီးပါ်အိုးတို့ဘုယ်ထိုး

မူန့်လာ (UNDP) အဲတော်းပဲ့
လာတ်ကွဲ့ပိုလိုပဲတ်တော်းပဲ့
အဖိုခို ဒီးသန္တထိုင်သူးလာ တော်းပဲ့
တ်ကွဲ့သုတေသနအံ့ တ်ခိုပ်တ်ကွဲ့
ကအိုလာတ်ဒုးသုတေသနအံ့ ဟံ့နှုံး
တ်အဆာတေသန၊ တ်လဲသာကို တ်
ရုတ်တ်ကွဲ့တေသနလုံး ဒီးကော်
အထိအံ့နှုံး အထိအံ့နှုံး

သုရှိနှင့်ကိုခြေခံတဲ့ တုတေသန အံတေသနကွဲပြား
တုတေသနကိုလုပ်ပေးသူများ အပူး၊ အပဲသူများ လုပ်လိုပ်သေးဒီး

ဖုန်းဆိပ်များအတွက် အသေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မြတ်စွာလုပ်နည်း ပေါ်လဲရန် အတွက် အသေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မြတ်စွာလုပ်နည်း ပေါ်လဲရန် အတွက် အသေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဝါဘ်မားကိုဆုံးအပူးချို့မာတော်လီစံပြီအုတရာ် ၂၀၀၀ ဘျာ

လူလှောင် ၂၀ သို့ ၂၀၁၈ နှစ် အပွဲ့ သရိ(၄)ဖျော်အဖျော်မှု စံ၏လိုက် ချိုက်တော်မာဟားဂါတာဖော်အိုင်ဒီးနှစ် အကောင် (၂၀၀၀)အောင်လုံး စံ၏လိုက် လို့။

ကရှု ခဲ့မှုးစုံစုံနှင့်လေး
စူးထိရှုလာ ၂၀၁၅နှစ်အပူး ချို့
ထူးသွားတယ်အဲ နှစ်လီအောင်ဟာဂါရာ
စံ၏လိုက်တယ်လာ လူအုပ်တဲ့သဝိ
အပူးအီး လာ နံပါတ်အေားယဲ နှစ်လီ
အိမ်ပို့လေး လာ အုပ်အေားယဲ နှစ်လီ
လာ ကိုဆုပ်တော်၊ ကိုခါသံအပတော်
ဒီး လေကျော်မှုဗာ်စံတယ်ဟဲ
လီယံ ထဲပဲပဲ ဟဲပျော်ပည့်လာအောင်
ချို့တယ် ဘာတော် တိတလီဆိန့်
တမ်းဘာ်ဒီးတန်းဒီးတန်းပဲနဲ့နေးထို့
အကြိုး မဲမှုးစုံဆဲ တဲ့နှစ်လီ
အကြိုးလေး ရွှေ့လီ၊ မယဲ့ချို့ ပိုးတဲ့
ကိုနှစ်ကျော်၊ ကိုနှစ်ပတ်-ကိုနှစ်ပတ်၊ တဲ့
ကလာသဝိကရှု(၇)ဒုက္ခာအပူးအဂုံး
နှစ်လီ၏

▶ ကသုဒ္ဓပေါ်(၈) “တံမိပ်ထို့အပေါ် ကိုနှစ်အပွဲ တို့ဘို့မာအခါတီ” တုပိုင်ထွေ

အပါ ဖုန်အောက်ပို့ဆုံး ဘုရားအီးထိုင် ဟံသာဝါ၏ အိုင်ပဲ ၂၃၁၅ ချွဲ့ဒီး ပြောသူ
အိုင်တော်မှောအလို့ ၁၁ ခါ၊ လျှို့ပျို့ ကိုဘုံးပဲ ပို့ဖို့ခဲလောင်အိုင်ပဲ ၁၁၁၁၅
၁၅ ခါ ။ ရာမတ ၈ ခါ၊ ကိုးတရား ၃ ကေအာရ့နှစ် သုတေသနသုတေသနလာ တိတိ
ခါ၊ ဖုန်ပူး ၂ ခါ ဒီးကွေးအုံဆုံးကုံး မိန္ဒိယ်ပဲ ရှင်ကျေးတုတေတာ်တနါဂုံးရိုး
တိဘုံးအေားအိုင်ဆိုပါ လာအား ပေါက်နှင့်လို့ တိဘုံးအေားအိုင်ပဲ ၁၁၁၅
အတော်အဟုံး ပြောသူကိုဘုံး ကိုချောင်အား စောင်လုပ်လုပ်လုပ်

တရာ့ကဲ့မျိုး

ပက္ခာမှတ်ဘၢုံပျောဖော်ဖို့ကိုလောကသားမှုအိမ်ရွှေးထိန်းတုတေသနကိစ်၊ တုတေသနကွဲးထိရှိခြင်း ထိအကလုပ်ကလုပ် မှုဂို၏ ဆာဘၢုံရွှေးကည်းတုတေသနကိစ် ပေါ်လီ၌မိမိသုၢာ သူဝါနှံ၌လို့ ဘၢုံယူးပတ်ကိစ်၊ တုတေသနကွဲးသုၢာတုတေသနအံ့ဌာ သုမှုအဲရိုး ဟုံ့တိန်းတုတေသနကိစ်ဟုံ့ဖြေးအဲရိုးအဲရိုးဆာတိန်းတုတေသနနှုံး ဆာအီးချုံ kicnews@yahoo.com မှတ်မှု လာလီတဲ့ 087 198 2417 အံ့ဌာ သူဝါနှံ၌လို့။ ပတ်ကိစ်မှတ်မှုပျောဖော်ဖို့အတော်တဲးတုတေသနထိသိန်း၌လို့။

2417 සාම්පූර්ණ පිටපත් මෙයින් ප්‍රතිඵලිත වුව යුතු නොවේ නීතියා තුළ ප්‍රාග්ධනයා නොවේ

វិទ្យាបាល់វិវាទប្រព័ន្ធនគរបាល

ထိန်အပိုလျှပ်အဖွဲ့ကို(ရွှေ)မြားသံပတ်ယ်

ଲିଖୁଳ୍କ ଜ୍ଞ ସି ଯୋଦ ହିଁ
ତାର୍ଥିମିଳିବାରେ ପରିଚୟ ଦିଆଯିବା
କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ
କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ

▶ ကသုဒ္ဓပေါ်(၈) “နိသိုး ကညီလုပ်ညိုင်သိုံးမိုင်ကလဲးအသားတမဲ့ယူ” တရာ်ပိုင်ထွေ

တုက္ပါဘာ့ကျေသူကိုသုတယ်အ
ပူတုတိန်လိုပဲ လုပ်ကည်းလုပ်မို့
ရှုတ်သီးသာ့ဒီးတုသိန်လိုပဲ အ
ကျိုအကျဲ လိုအပ်လိုအသားအယို
ဒ်သီးကဗျာထိုင်ပဲ တုသိန်လိုပဲ လိုက
ကည်းလာပတို့အိုအဂို တုမာပဲ
တုထံ့လိုပ်တဲ့သက္ကားအဂ္ဂာ့ ပျော်ရွှု့
ကျော်တယ် စံးသာ့ခုံအေးစံးနှုံ
လို့စံးတဲ့နှုံလို့ ကည်းကလ်
အို့မျှေးခဲ့နို့ကိုး စံးပဲ မူးနှုံ
ကည်းဖို့ လာအဖို့ဆီးလာတလုံး ကို့စံး
တယ်နှုံ တုသိန်လိုပဲ ကည်းဖို့ (မို့
တယ်နှုံ တုသိန်လိုပဲ ကည်းဖို့) လိုပ်
လိုပ်သို့ခို့အေးဘ်တို့ဟံ့ဖို့
နှုံအီ လာကည်းကို့စံးအလုပ်ညွှု့
သို့ရို့ရို့ဒီး တုကဗျာထိုင်ပဲ ကည်းနှုံ
အံ့ဖို့ကိုး တုပည့်ယ်ပဲ လာတု
လုပ်လို့ဒီး တုဆဲ့တဲ့လာ ကမဲ့တံ့
ခါ်စံးတယ်၊ ဘွဲ့၊ ဂျော့ ကလ်အုံ
ပါ ခါ်စံးခဲ့လာ၏ အကဲ ၆၀ ဘျာ့
ဟဲထိုပဲနှုံလို့ ခုံအံ့ယ်ယူ့- ကည်း
ဒီကလ်စာဖို့ကရာ၊ တုက္ပါဘာ့
ကျေသူပဲကျို့(KED)တကုပ် လာ
တုက္ပါဘာ့ကပါဘာ့အယို ဟဲထိုင်ပဲ
တုချော်အေးဘ် သုတယ် အော်လုံး
ပျော်ရွှု့ကျော်တယ်အော် အော်လုံး

ပုဂ္ဂနလုပ်ကုမ္ပဏီလှအနိုင်းပဲပွဲအံသခါန်ဘာရို့မန္တအောင်လာဘုံ
ကဲထိုင်ပဲပွဲသို့ကိုဘာသူခဲ့ခြင်အံနှစ်လျှော့တော်အံအတ်စံးဆေးလို

ပုဂ္ဂန်ကိဘုန်ခဲ့ဒီ ထံလိုက်ရှိပူတော်ဂုဏ်ကိ အတော်အိမ်သား

ပါစိုလာအနီးစိန် ကမိပာ တို့မှုမဆောင်တဲ့နဲ့အတူနဲ့နှစ်တွေထဲတို့ပဲသူ့ဒါနီ
ခိုင်ခါအကိုစီးပါလာ တို့ဘိမ္မားသူ၏ထိရေးခံလိုပေါ်တော်ဂိုစီးပါတာတွေနှင့်
ပျော်လာတို့ပါလာကလုပ်ချုပ်ကိုစွဲစိုက်ပေါ်တော်အပျော်ဒါနီတွေတော်
ပျော်လာတို့လိုပဲဘာ့၊ ပြောပဲဘာ့ဆိုတော်အပျော်ဒါနီဘာ့၊ လေဆိပ်လိုအပျော်
ပျော်လာတို့အတိုင်းပါ အတိုင်းပါ အတိုင်းပါ အတိုင်းပါ အတိုင်းပါ အတိုင်းပါ

လာပထလိုက်ရှုပုပယ်ပါန္တလာနဲ့စိန္တကမီဒီးစံုညိုပါဘာတိ
ကဖူ့“ကလုပ်ဒို့စိသနအသေး”မှုအိုင်ဒ်တ်လာအပူဇားအံသာပျောလာပ
လိုလိုက်ရှုပုပယ်သေးကရှုပုပို့တ်စုစုတဲ့လာစိတ်ဖို့ကျောယ်တွေကို
ကိုစိတ်ကမိုတ်“သူ့ဒီစိရှုသနအသေး”မှုအိုင်ဒ်တ်လာအပူဇားအံ
ဟပျော်လာပထလိုက်ရှုပုပ်ကလုပ်ခြားတဲ့ပါဝါဆိုနဲ့လီအသေး၊
အဲအောင်သုပောကလုပ်ဒီးအိုဒီးသုပ်ထို့ဘာသူသဲ့“ပုံဒရှုရှုဂိုဏ်တဲ့ဖို့သန”
ကော်ဒီးအိုထို့ဘာသူးလဲ“နဲ့ကတ်တဲ့စိုညိုပါလီသေး”တယ်နဲ့အပဲသုပ်
မေအောင်တ်နဲ့ပို့ပို့လိုအစုသိန်လိုအကိုဒီးအောင်အဲလာတ်ကဒ်လီ
လိုကိုအတ်ပေါ်ဆာရှာကရှုတဲ့ဖို့အံသာပျော်ပထလိုက်ရှုပုပ်အံ
ဘို့သုဘ္ဗီဒီးတဲ့ဒ်သုအတ်တဲ့တော်နဲ့တယ်အမဲကတ္တာ့လဲ
ရို့ဒ်အသေးယူဖို့နဲ့လာအဆဲတယ်ခဲ့ပဲအဲလျှည်းဖော်ဖော်လီ
လိုလိုက်ရှုပုပယ်မူတ်တဲ့ခုံမူ့တဲ့အို့ပျော်ကိုဘာပဲတယ်ကက္ခာခုံအဒုသ
အတ်လိုက်ကဲ့ကျော်သူအကိုကမ္မာဒ်တဲ့မဲ့မို့အာသီလာအပဲသုပ်အကို

ତମ୍ଭକ୍ଷି (ବସିଟି)

ကရင်အမျိုးသားအကန္တည်ငော်

မန္တာရိုက်

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၂ ရက်နေ့သည် ကေအဲနှစ်ယူ-ကရင် အမျိုးသားအစည်းအရုံး ခေါင်းဆောင် စောဘုဒ္ဓီးကြီး၊ ကျော်းသည် ၆၇ နှစ်မြောက်နေ့ဖြစ်ပြီး ငါးနောက် ကရင်ပြည့်နေ၊ ဖြစ်သည်။ စောဘုဒ္ဓီးကြီးသည် ကရင်ပြည့်နှင့် ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ထို့ကော်ကိုးကျေးရွာ လယ်တဲ့တဲ့ခုတွင် စခန်းချင်စဉ် ထိုဗုံးရွာသား မောင်အဲဆိုသူ၏ သတင်းပေးမှုကြော် နားသူး တပ်စခန်းမှ အစိုးရတပ်က လာကြော်လိုက် ဆိုတ်ပိုတ်ပဲ့ပို့၊ ကားပဲ့ပို့ပို့၊ ပြန်လည်။

ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟକାରୀଙ୍କ ପରିମାଣରେ ଏହାର ଅଧିକତାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଲୁଛି । ଏହାର ପରିମାଣରେ ଏହାର ଅଧିକତାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଲୁଛି ।

သူသည် လန်ဒန်တွင် ပညာသင်ကြားနေစဉ် လှုပ်သာဝါ နှင့် သားအလိုက် လိုက်ခဲ့မိ၍ လန်ဒန်သူ 〈Renee Rose Kemp နှင့် အကြောင်းပါခဲ့ပြီ〉 ၁၉၃၆ တွင် လက်ထပ်လိုက်ကြရာ ပထမသား လိုက်ကယ်သီခိုခို (Michael Theodors) နှင့် ဒုတိယသမီး သလ်မာရီရာ (Thelma Resa) တို့ ထွန်းကားခဲ့သည်။ ဒုတိယသမီးမွေ့ပြီး မြန်မာ ပြည်သို့ ပြန်လာကာ ပုသိမ်မြို့၊ ကန်စုံးဆင်အရုပ်တွင် နေထိုင်ရှင်း ရှေ့နေအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဝတ်လုံတော်ရ စောဘူးကြီးသည် လူသိနည်းသေးသည်အချိန် ဖြစ်သည်။ ရှမ်းပြည်၊ သီပါန်နယ်မှ စောဘူးမျိုးစွာဖုန်း စောက္မား၏ လုပ်ကြ ခံရသည် အမှုနှင့် ပတ်သက်၍ စောဘူးကြီး၏ တူ စောသီဟအား ဖော်ဆီးရုံးတွင်တရားစွဲရာ စောဘူးကြီးက တရားခံ စောသီဟသက်မှု အမှုလိုက်ပေးရာ ကွင်းလုံးကျွတ် လွတ်မြောက်သွားခဲ့ရာမှ စောဘူးကြီး ကြီးလည်း စာစံဟန်ထိုး နာမည်ကျော်ကြားခဲ့သည်။ စောဘူးကြီးသည် ဖော် စောသာမြတ်မရှိသည် နောက်ပိုင်းတွင် ဝတ်လုံ အလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုရင်း အားလပ်သည့်အချိန်များတွင် ဘေးကြီးများရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း စီမံဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။

ဂျပန်များ မြန်မာပြည်တွင်သို့ ဝင်လာချိန် တစ်နောက်တွင် စောဘုရား၊ ကြီးသည်၏ ဘဲဂရဂံရွာတွင် ဖောက်၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ကြိုးကြပ်လုပ်ကိုင်ပြီ၊ မိသားအုရှိရာ ပုသိမ်ဖြေသို့ ပြန်လာရာတွင် နော်သည်။ Renee Rose Kemp နှင့် သားသမီးတို့အား မတွေ့ရဘဲ နော်သည်မှု၊ (မိတ်ဆွေတစ်ဦး၏ အကုအညီဖြင့်) စစ်သေးဒုက္ခသည်အဖြစ် ရရှိမှုမှာ တစ်ယောက် ဒီဇိုင်ယာ၊ ထိမှုတစ်ယောက် လန်ဒန်သို့ ပြန်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ စစ်ကြီးပြီးမှ ပြန်လည်ဆုံတွေ့မည်။ ဟူသော စာတိုကေလေးတစ်ခုကြေားသာ စောဘုရား၊ ကြီးကို ဆီးကြောနေခဲ့သည်။ ဂျပန်တော်က အက်လုန်တွင် ဥပဒေပညာအတူ သင်ယူခဲ့သည့် ညီဝိမ်းကွဲစောဖေသာသည် ငါး၏ နော်သာလန်သူ ဂျိုး(Jean) နှင့် သားသမီး ဒေါက်ကလပ်ပို့ (Dauglas) တို့မှာလည်း မြောင်းမြှေ့ဖြောက်တွင် BIA တပ်၏ ရှုက်ရက်စက်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။ စောဖေသာသည် အက်လုန်အစိုးရ လက်ထက်တွင် ဝန်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ အဖြူလ ၂၀ ရက်နေ့ ကေအဲနှစ်ယူ အရေးပေါ် ညီလာခံ
တွင် စောဘိုးကြီးသည် ကေအဲနှစ်ယူ ဥက္ကာဒေအဖြစ် ရွှေးချုပ်ခံခဲ့ရပြီး
ကရ်င်တိုင်းရှင်းသားအကျိုးကို တစိုက်မတ်မထဲ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။
ဂျာနိုင်လာစ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်၏ ကရင်-ဗမာ အစိမ်းရှုဏ်းတွင် ဝန်ကြီး
ချုပ်ပိုးနှင့် သခင်သန်းထွန်းတို့နှင့် ငြမ်းချမ်းရေးဆောင်ရွက်မှု များစွာ
ပါဝင်ခဲ့သည်။

ଶୋଭାନ୍ତିକିର୍ଣ୍ଣଳୀରୁଦ୍ଧିତମୁଦ୍ରଣ (୧)ପିଃ

၁။ နိုင်ငံနှင့်လူမျိုးအတွက် ပညာကိစ္စနှင့်

షోభద్రిఃగ్రేఃవన్ అగ్రలఫ్స్క్రండ్ ప్రిటిజ్యుఅంబియాతంఓల్చి
అయిగీతరావ్రాణిఃమాఃత్వం రైఫెదిగీఫ్లిండ్వన్లై లఫ్స్క్రండ్ప్రిట్లు, మంత్రుల్
తాండపయ్ల (Middle Temple)ఏ ఉపయోవ్వైగ్రీప్రొస్: అగ్రలఫ్స్క్రండ్నీఅహంప్రొండ్ప్రొస్:
ఉపయోపబ్లాగ్రండ్ (Barrister At Law) గ్రీప్రొవెల్వల్వైస్: అగ్రలఫ్స్క్రండ్ప్రిట్లు
సింగ్లుఅల్బర్ట్ప్రండ్ అయిగీష్టోంప్స్సెగ్మార్చుండ్: మప్రొప్పు అధిక్షిండ్గీ ప్రం
ల్వప్రొపబ్లాగ్రండ్ అయిగీష్టోంప్స్సెగ్మార్చుండ్ప్రొర్చుండ్: అఖ్మీఃవాఃఅర్చె
గీ షోంగ్రైగీఓవన్ ||

၂။ နိုင်ငံနှင့်လုပိုးအတွက်သားမယားကိုစွန်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဂျပန်များ ဝင်လာသောခါ နေ့သည်နှင့် သားတစ်ယောက်၊ သမီးတစ်ယောက် စစ်ပြီးဘဝဖြင့် အက်လန်သို့ ပြန်သွားသော်လည်း လိုက်မသွားဘဲ စောဘီးကြီးသည် ကရဣ့နိုင်ငံရေးလိုအပ်ချက်အရ ကေအဲနှင့်ယူထဲ ဝင်ရောက် ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် နေ့သည်နှင့် ကွာရှင်းလိုက်သည်။

၁။ နိုင်ငံနှင့်လုပ်းအတွက်ရာထူးကြံစွန်ခြင်း

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ရုထု ၂၀၀ ကျော် တက်ရောဂါခဲ့သည့် မေလဖြင့်
ကွန်ဖရင့်တွင် ကရင်များ၏ လိုလားချက် မပြည့်စုပါက အစိုးရ အဖွဲ့၎င်
ဝန်ကြီးများ မိမိရာထူးမှ နှုတ်ထွက်ရန်နှင့် ၁၉၄၇ ခု တိုင်းပြပြည်ပြု
လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပုံကို သပိတ်မောက်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်အရ စောဘ^၃
ဦးကြီးသည် ဘရင်ခံအမူဆောင်အဖွဲ့၎င် ဝန်ကြီးမှ ရာထူးကို စွန်းလွတ်၍
လွှတ်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို နားသည့် အနေနှင့် နှုတ်ထွက်ခဲ့သည်။

၄။ နိုင်ငံနှင့်လမိုးအတွက်ပစ္စည်းသာကိစန်ခြင်း

တိုင်ပြည်ဆူးချိန် မအူပင်ငွေတိုက်ကို ဖောက်ရာတွင် ကရ၏လှုပ်
၁၉ ဦး ပါဝင်ခဲ့ရာ ငါင်းစွေများသည် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး ပိုင်ဆိုင်
ကြောင်း၊ ကရ၏ ၁၉ ဦးဟု ဆိုသော်လည်း ကရ၏တစ်ဦးပါးသားလုံး

လက်နက်ချတပ်ဖွဲ့ဝင် ဘေးဆောင်သည် ငွေ့ကြေး အရှုပ်အထွေးရှိထားသူဟု KNU/KNLA-PC ပြု

LA-PC ဗဟိုမှ ဖွံ့ဖက်အတွင်းရေးမှူး
ဦးလှုံးကြီးစောက်ပည့်နှင့်၊ ပြော
သည်။

ဒုတက္ကသွားတဲ့သူတွေက ကျ
နော်တိပိုကတော့ ဟုတယ်။ ဒါ
ပေမယ့် သူပြောတဲ့ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး
ဌာနနှစ်ဘဏ်တော့ ကျနော်တိပို
မှာ မရှိလေးဘူး။ ဦးဆောင်ထွက်
သွားတဲ့ သူကလည်း ငွေရေးကြေး
ရေး အရှုံးအရှင်း ကိစ္စလေးတွေ ရှိ
တယ်။ ငွေရေးကြေးရေးနဲ့ ပတ်
သက်ပြီးတော့ နှစ်နာတဲ့ ဒေသခံ
ယမမန္တန္တာ (ဇူလိုင် ၁၈ ရက်)
၁၁ နာရီခန့်က ကရာဇ်ပြည့်နိုင်၊
ဘားအံ့ဖြူနယ်ရှိ တောင်ကလေး
နယ်မြေခံတပ်ရုင်းထဲ လက်နက်နှင့်
ပြီးချမ်းရေး လဲလှယ်ပြီး ဥပဒေ
တောင် အတွင်း ဝင် ရောက်ခဲ့
ကြောင်း တပ်မတော် ကာကွယ်ရေး
ဦးစီးချုပ်ရှိုးက သတင်းထဲပြန်ခဲ့
ခြင်း ဖြစ်သည်။

မြန်ကိုးငရိစစ်ဘေးကျင်များစားနပ်ဂိဏ္ဍားပြတ်လပ်နာ

၂၀၁၄ ပိုင်လုပ်ကျင်းမာရေးစွဲ

KNU တိုင်မဟာ(ရ)တွင်ပစ်သတ်မှတ်ဖြစ်ပွား

ଶ୍ରୀଦୀନ ଉ ରାଜୀ ଜୁଗା ଜୁଫ୍କ ତବେିତଲେ ପ୍ରତିବେତ୍ତାଗର୍ଭ ଯୁବାଙ୍କ ମର୍ତ୍ତଳକ ଜଣନ୍ତିତିପିଂଚି ତତ୍ତ୍ଵ ଅନ୍ତିଃପ୍ରେସର ଶ୍ରୀତାତ୍ତ୍ଵ ପ୍ରତିବେତ୍ତାଗର୍ଭ ଦୁଃଖାନ୍ତିକ ହୁଏ ଦେଇବ କୈବିଧି ପରିମାଣ ମର୍ତ୍ତଳକ ଜଣନ୍ତିତିପିଂଚି ତତ୍ତ୍ଵ ଅନ୍ତିଃପ୍ରେସର ଶ୍ରୀତାତ୍ତ୍ଵ ପ୍ରତିବେତ୍ତାଗର୍ଭ ଦୁଃଖାନ୍ତିକ ହୁଏ ଦେଇବ କୈବିଧି ପରିମାଣ

‘လူတွေကများတော့ ဒီလို အပိုးရ အနေဖြင့်လည်း ပြီးခဲ့သည့်

ပြည်နယ်အတွင်းရေကြီးမှုကြောင့်
ရေဘေးသင့်စာန်းတိုးခဲ့ဖွင့်လှစ်ထားရ

၆။ လူလိုင် ၂၆ ရက်၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်
 စအိန္ဒိယူး
 ၁၇၄၄ပြည့်နယ်အတွင်း မိုး
 သနံခွာ ဆက်တိုက် ရွာသွန်း
 ၃၂၅ မြို့နယ် ၆ ခုအတွင်း ရေး
 အရှင်မြိုင်တက်လျက်ရှိနေဖြီး
 ပျက်စီမံချုပ် ရေဘေးသုတေ
 ရူများ ပို့စိုး တိုးများလာကာ
 ထုတေသန စခန်းများ တိုးခဲ့၏
 ထိုးကြောင်း ပြည့်နယ်
 ခွဲ့ရှာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု
 ၁၁ တာဝန်ရှိသူက ပြော
 ပေးသားတာ ရှိတယ်။ ဟဲ ဌာန၏
 တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးက ကရင်သ
 တင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။
 လတ်တလော ရေကြေးမှုကြောင့်
 အေးအံမြို့နယ်တွင် ကယ်ဆယ်ရေး
 စခန်း ၁၁ ခု၊ လိုင်းဘွဲ့မြို့နယ်တွင်
 ၁၅ ခု၊ မြိုင်တို့တွင် ၈ ခု၊
 ကော့ကရိတ်တွင် ၃ ခု၊ ဟာဖွန့်တွင်
 ၂ ခုနှင့် ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်
 တွင် နီးစပ်ရာဇွေမျိုး နေအိမ်များ
 တွင် ယာယိပြောင်းချွေနေထိုင် နေ
 ရပြီး အိမ်ထောင်စပါး ၂၃၁၅
 စုမှ ရေဘေးသုတေ ပြည့်သူ စုစု

‘ရေကြီးတဲ့နေရာတွေက များ
လာတယ်။ အဖွန်တို့ ဘာတို့ဆို
ပုံနောက မတက်ဘူး။ မနောကမှ
စခန်းတွေ စဖွင့်ထားရတာ။ ရေ
ဘေးသင့်ပြည်သူတွေကို အခုလော
လောဆယ် ဆန်တို့ ရေါက်ဆဲ
ဓာတ်ကိုတို့ ငါးသော်လည်း ထောက်
ပံ့ ထားတယ်။ နောက်ပြီး ဒီနော
နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ပုံပုန်းလို့
စဉ်မှာ ကယ်ဆယ်ရှုံးထောက်ပုံငွေ
နဲ့ ပစ္စည်းတွေကို အားအံမြို့နယ်မှာ
ရေ ငါးထောင်ကျော် ရေဘေးသင့်ခဲ့
သော်လည်း နှစ်ရက်အတွင်း ရေ
ဘေးရှောင်ပြည်သူ နှစ်ဆခန့် တိုး
လာခဲ့သည်။

လက်ရှိ ရေဘေးသင့်ပြည်သူ
များကို ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် ပြည်
ထောင် ဒုအဆင့် ဘေးအန္တရေး
စီမံခန့်ခွဲရေး ဦးစီးဌာနမှု တာဝန်ရှိ
သူများနဲ့ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်
ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည် နေရာချ
ထားရေး ဝန်ကြီးဌာနမှု တာဝန်ရှိသူ

များ ပူးပေါင်းကာ လိုအပ်သည့်များ
ပုံ ပိုးပေးလျက် ရှိသည်ဟု ၉၁၆
တာဝန်ရှိသူများက ပြောသည်။

ବ୍ୟାଲିଙ୍କିଲ ଜି ରାଗକୁ ଫ୍ରିଣ୍ଟର୍ ମାତ୍ର
ଦେଖିବିଛି ଦେଖିଲାଯି ଜ ହାନି ଆବିଷ୍ଟ
ତୀର୍ଥିଂସ୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଅଧି ହୀଲୁଙ୍କ ପ୍ରତିରେ
ଯାଏ ହାତିଲୁଙ୍କ ଦ୍ୟାବୁର୍ ରେପ୍ରେଟ
ଅଧାର ରେ ପେନ୍ଟିଲ୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ କୌଣସିଲ୍ ଫେ
ଟ୍ରିଃ ଯାଏଣ୍ ଜି ରାଗକୁ ଅଧି ଟ୍ରିଉଣ୍
ଦ୍ୟାବୁର୍ ରେପ୍ରେଟ ଅଧାର ତାଲ୍ ରୀଣିଙ୍
ଗ୍ରୋଵିଂସ ହାତିଲୁଙ୍କ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଅତ୍ରଙ୍କିଳିନ୍
ପ୍ରତିକଥିଃ ଅଫିକ୍ସନ୍ ପ୍ରତିକଥିଲିନ୍
ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଅଫିକ୍ସନ୍ ଅଧାରିତିପ୍ରିଣ୍ଟ
ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍
ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍
ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍ ଦ୍ୟାବୁର୍

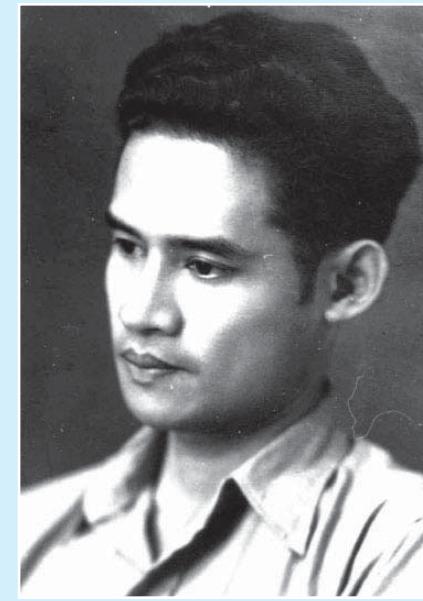

▶ စာမျက်နှာ (၉) “မြန်မာ့ငြိမ်းချမ်းရေး” ပု

ထိအပြင် နိုင်ငံတကာ အသိင်း ရန် ဟူ၍ အကြော်ပြထားသည်။
 အစိုင်းကိုလည်း တိုင်းရင်းသား ဦးသိန်းစိန် အစိုးရ လက်ထက်
 လူထုများကိုယ်တိုင် စီမံအုပ်ချုပ် မှ စတင်ခဲ့သည့် မြန်မာ့ဌားချမ်းရေး
 သည့် ကျော်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ မြေ ဖြစ်စဉ်သည် လက်ရှိအမျိုးသား
 ယာနှင့် သဘာဝ သယံတေ စီမံ ဒီမိုက်ရေးစွဲအဖွဲ့ချုပ် (NLD) အစိုးရ
 ခုခွဲခွဲများနှင့် တရားရေး ယနှစ်ရား လက်ထက်အထိ တိုင်းရင်းသား
 များကို အသိအမှတ်ပြုရန် ထောက် လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့
 ပုံးမှ ဖြတ်တောက်ခံရသည့် IDPs အစည်း ၁၀ ဖွဲ့ဖြင့် အပေါ်ပျော်စာ

ချုပ်(NCA)ကို လက်မှတ်ရေးထိုး
ထားပြီး ပြည်ထောင်စု၌ ချုပ်ရေး
ညီလာခံမှ ပြည်ထောင်စု သဘော
တူညီချက် ၃၇ ချက်အထိ သဘော
တူညီချက် ရရှိထားကာ ယခုလ
၁၁ ရက်နေ့၏ ပြည်ထောင်စု ၂၆။
ချုပ်ရေးညီလာခံ ၂၁ ရက် ပင်လုံး
တတိယအကြိမ် အစဉ်အဝေးပွဲ
ကိုလည်း ကျင်းပရန်ရှိသည်။

ကရင်ဖြမ်းချမ်းရေး အထောက်
အကူဖြေဂွန် ယက် - KPSN ကို
ကရင် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်း
ပေါင်း ၂၂ ဖွဲ့ဖြင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်၌
ပေါင်းစပ်၈၇၈၈၁။ သော ကရင်
အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်း ကွန်
ယက်ဖြစ်ပြီး ပဋိပေွဲဒဏ်ခံ နယ်
မြေများရှိ ဖြည့်သူလူထုများ၏
အခွင့်အရေးများနှင့် ရေရှည်တည်
တဲ့သည့် ပြမ်းချမ်းရေး ပေါ်တွေ့ကို
လာရန်အတွက် ရည်ရွယ်ဖွဲ့စည်းခဲ့
ခြင်း ဖြစ်သည်။

အမှားပြည်သူ့ပိုးပိုး

ကေပြောင့်သာအဲဆန္ဒ

ရုပ်အလောင်းလည်း မတွေ
အရိုးတွေတောင် ဇွေးကုန်လောက်၌
ဒါပေမယ့် ...
ရှိသေးသည်။

ଗାଲ ତାତ୍ତ୍ଵକ୍ରାନ୍ତି
ହାତକ୍ରାନ୍ତି ଓଇଃ ଦ୍ୟୁମ୍ଭି
ଜ୍ଞାତିର୍ବଳ ଜ୍ଞାତିର୍ବଳ
ମତ୍ତେରମତ୍ତେର ପ୍ରି
ତିମ୍ବମ୍ବ ...
ଶ୍ରୀଷେଷାଚିନ୍ତନ ॥

ରୂପି ଅଳିଲି
 ଫନ୍ଦ ତାତ୍ତ୍ଵିକିଷ୍ଟ
 ତିର୍ମବନ୍ଧୁ: ଶ୍ରୀଦୟ
 ଦେଣ୍ଟିକ୍ ଗାଲତର୍ଥଙ୍କୁର
 ଉଚ୍ଚିତ୍ତ ମ୍ରଦ୍ରାଗର
 ଅମିତିଲେଖାଦୟ ଶୋଗରଳ୍ଦି
 ପେଟରାହୁଣ୍ଡ ପ୍ରିନ୍ଟରାତ୍ମି
 ଶିଖମଧ୍ୟ ...
 ଶ୍ରୀଦୟ: ଶ୍ରୀ
 ଶ୍ରୀଦୟ ॥

မြစ်ဆုံး မှန်တိုင်းကာလမှာ
မာယာတွေမိ
အာဟာရတွေ ထိလို့
ရင်လွှာတွေ ခြားခဲ့ဖူးပြီ
ဒါပေမယ့် ...
ရှိသေးသည်။

କିଅଣ୍ଠିକୀ କିଗାଲ
ଜୁଦୀଗୀ ଆଗର ଛେ ରାତ୍ରି ପ୍ରିକ୍ଟ
ଜୁଦୀରୁ ରିହାଇଁ ଦେଖଗ
ଠିକାଃ ଥାର୍ମାକ୍ରାଂକାଃ ଯଦ୍ବୁଦ୍ଧି ...

‘ငြေစကားကို မှတ်မိတ္တာသေးရဲ့လား’
 မှန်ပါဝါးနဲ့ ပြန်နိုင်းကြား
 နှစ်ရှည်လများ
 ရင်ဘတ်ထက ကမ္မာည်းထိုးထားတဲ့
 မူ င ချက်ရဲ့ အနှစ်ကို ပြန်ဖတ်တော့
 ‘ကရင်ကံကြမှာ ကရင်ဖွံ့ဖြိုးရမယ့’ တဲ့

ଶୁଣ୍ଟତରାଗ
 ଦେୟଃତାର୍ଥିତାର୍ଗି ତତ୍ତ୍ଵାର୍ଗି
 ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରବନ୍ଧୁକୁ ଆଜ୍ଞାନାମନ୍ତ୍ରି
 ଶ୍ରୀପିତାମହାପାତ୍ର
 ଶ୍ରୀପିତାମହାପାତ୍ର
 ଆଜ୍ଞାନାମନ୍ତ୍ରି

အမျိုးသားသစ္စဖြင့်
တော်ယောင့်သာအဲဆန်

လူအခွင့်အရေးကို ဦးတည်သည့် ဖက်ဒရယ်စနစ် ဖက်ဒရယ်ရေးရာ

ခေါင်းပါးအမှတ်စဉ် (၄)

ပြီးအောင်ဝါး

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ဖက်ဒရယ်စနစ်နှင့်နှင့်ယဉ်လျော်ခြင်း

James Q. Wilson နဲ့ John Dilulio, Jr ဆိုတဲ့ပညာရှင်နှင့်ဦးက အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့ ဖက်ဒရယ်စနစ်ကို အောက်ပါအတိုင်း အစိမ်းဖွင့်ဆိုပါတယ်။

(၁) တူညီတဲ့ နယ်မြေနှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် တရာ့နှစ်တည်းမှာ စီမံချပ်ချုပ်မည် အစိုးရတဆင်ထက်ပိုပြီး ရှိသင်။

(၃) အစိုးရတစ်ရပ်က အမြားအစိုးရတစ်ရပ်၏ တည်ရှိမှုကို မဖျက်သိမ်းရ။

သာကေအားဖြင့် ပြောရမယ်ဆိုရင် လူအခွင့်အရေးမှာ အခြေခံ
အကျဆုံးတွေအနက် တော်ရပ်ဖြစ်တဲ့ လွှတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်
ဖြစ်ပါတယ်။ လွှတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ကန့်သတ်ဟန်တာတဲ့
မည်သည့်ဥပဒေမှ ပြုခွင့်မရှိခြား ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်
(၁) ကို ၁၇၉၁ ခုနှစ်မှာ စတင် ပြုဌာန်းကျင့်သုံးခဲ့တယ်။ ဆိုလိုတာက
လွှတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ခွင့်ပြု
ရုံသာမက ဥပဒေပြုလွှတ်တော်ဖြစ်တဲ့ ကွန်းကိုရရှိအနေနဲ့ အဲဒါဂို ကန့်
သတ် ဟန်တားရောရက်မယ့် ဥပဒေတစ်ခုကိုတောင် ပြုဌာန်းမံမပြု
ပါဘူး။ သာကေ မှုစ်းတစ်ခုကို ပြောပါမယ်။ မိယက်နမ်စစ်ပွဲအတွင်း
မှာ အမေရိကန်တွေရဲ့ ကျူးမှုလုန်မှုတွေကို ဖော်ထုတ်ထားတဲ့ ပင်တာဘဝ္မာ
စာရွက်စာတမ်းကို ၁၇၉၁ ခုနှစ်မှာ ဖွဲ့စည်းခဲ့တဲ့ နယူးယော့ခိုင်းမံ
သတ်ငါးစာကြီးကို အမေရိကန်အစိုးရာ တရားရွှေခဲ့တယ်။ တရား လွှတ်
တော်ချုပ်က ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက် (၁)ကို ကို ကားပြီး
နယူးယော့ခိုင်းတိုင်းမံသတ်ငါးစာကြီးကို အနိုင်ပေးခဲ့တယ်။

ဖက်ဒရယ် စနစ်အခြေခံကို တည်ဆောက်ချင်တယ်ဆိုရင်တော့
လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၊ ပြုမီးချမ်းစွာ စုဝေးခွင့် စတဲ့ အခြေခံ
လွတ်လပ်မှုဆိုင်ရာ အာမခံချက်ကို ဖွဲ့စည်းပုံမှာ ရှင်းလင်းစွာ ပြောနိုင်း
ပေးပို့လိုကြောင်း အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၊ အတွေအကြောကနဲ့
သော်လို့ ယူယာပိုတယ်၊ ပြန်လုပ်ငင်မှာ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံမှုအခြေခံပြပေး
ပုဂ္ဂမ ၃၅၄ အရ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်၊ ပြုမီးချမ်းစွာ စည်းရုံးခွင့်၊
စုဝေးခွင့်တွေ ပေးထားသယောင်ရှုပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံတော် လုပ်ငြှာ
ရေး၊ ဆိုတဲ့ ပြိုင်းချက် ပြောန်းချက် တည့်သွင်းပြီး ကန်းသတ္တားတာပါ။
အဲဒီပြိုင်းချက်ကို ကိုးကားပြီး သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂမတွေမှာ ဆက်လက်
အကျယ်ချွဲ ကန့်သတ်၊ အဲဒီ ပုဂ္ဂမတွေကိုကိုင်ပြီး အမှုတွေ တစ်ခုပြီး
ကျင်း လုပ်ငြေသာပါပဲ။

လက်တွေအရ ဘာဖြစ်လာသလ ဆိုတော့ သတင်းမီဒီယာသမား တွေ ကိုယ်တိုင် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောခဲ့ခြင်း မရှိကြတော့ဘူး။ Self-censorship လိုအပ်တဲ့ ကိုယ့်အသာကို ပိတ်ပင်၊ နှစ်ဆိတ်ထားရတဲ့ ဘဝကို ရောဂါနကြောင်း တွေနှင့်ပါတယ်။ ဒီမိမိကရေးရဲ့ တက်ကြ လျှပ်ရှားခဲ့ကြသူတွေဟာ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်၊ ပြေားချမ်းစွာ စည်းရွှေ့စွဲနဲ့ စောင်းတွေအတွက် ဆက်လက် တိုက်ပွဲတွင်နေကြကြောင်း သိသိသာသာ မတော့ရတော့တာဟာ စိတ်မကောင်းစရာပါ။ အဒါအပြင် ဖက်စရာယ် အခြေခံကနေ ကိုယ်ပိုင်ပြန်နှင့်ရအောင် တောင်းဆိုယ်လို့ ကြွေးကြော်နေကြသူ တိုင်ရင်းသားပေါင်းဆောင်တွေ အနေနဲ့လည်း ဒီ

အခြေခံ လူအခွင့်အရေးတွေအပေါ်မှာ အလေးအနက် လျှပ်ရားတော်းဆိုတာ မတွေ့ရသလောက်ပါပဲ။ တည်းချင်း အခြေခံလူအခွင့်အရေးတွေ ရရှိရေးကို ကိုယ်ပိုင်ပြုဖာန်းခွင့်နဲ့ မဆိုင်သလိုမျိုး သဘောထားနေသလားလို့ စီးရိမ်မိပါတယ်။

၁၄၅။ ၎န့်မှာ ကျင်းပဲတဲ့ ကုလသမဂ္ဂ အတွေထွေ ညီလာခံကနေ
ကိုယ်ပိုင်ပြောန်းခွင့် ဆိုတာဟာ လူထုတွေနဲ့ တိုင်း ပြည့်တွေက ပိုင်ဆိုင်
တဲ့ စပေါင်းအခွင့်အရေးဖြစ်ကြောင်း၊ ကိုယ်ပိုင်ပြောန်းခွင့်ဟာ လုတေသိုး
ချင်း အခွင့်အရေးနဲ့ လွှတ်လပ်မှုတွေ ရရှိဘို့ ရျေးသို့လိုအပ်၍ ကျက်ဖြစ်ကြောင်း
ဆုံးဖြတ်ချမှတ်ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ပိုင်ပြောန်းခွင့်ကို တောင်းတယ်
ဆိုတာဟာ လူတော်းချင်း အခွင့်အရေးနဲ့ လွှတ်လပ်မှု ရရှိဘို့ ဦးတည်
ချက်နဲ့ တောင်းဆုံးခြင်းဖြစ်ကြောင်း ခံယူဘို့ လိမှာပါ။

ଲୁତାର୍ଥିଃ ପୁଣିଃ ଅଶ୍ରୋଦ୍ଧାରଣେ ଗତେନ୍ତି ଅବଗର୍ଭୀର୍ମନ୍ତିଷ୍ଠିତିଃ ।
ଅଶ୍ରୋଦ୍ଧାରଣାର୍ଥିଃ ଲୁତାର୍ଥିଃ । ଲୁତାର୍ଥିଃ ଯତ୍କର୍ତ୍ତାର୍ଥିଃ ପ୍ରାସାଦିଷ୍ଠିତିଃ । ଉତ୍ସନ୍ଧିତିଃ ପ୍ରାସାଦିଷ୍ଠିତିଃ ।
ପ୍ରାସାଦିଷ୍ଠିତିଃ ପ୍ରାସାଦିଷ୍ଠିତିଃ ।

မြန်မာနိုင်ငံမှာ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို လုံးဝ အ

နောက်အယ်က အဟန်အတားမရှိ ကျင့်သံခွင့်ရနေသူတွေကတော့
မြန်မာစစ်ဒေဝါးဆောင်တွေပါပဲ။ ကချင်သာသာပြုဆရာတော်လေးနှစ်ဦး
ရှိတဲ့ ကောင်းခါးကျေးဇာမှာ မြန်မာစစ်တပ်က စစ်ကြောင်းကြီးနဲ့ ဝင်
ရောက် တပ်ဖော်စဉ်မှာ သူမထိန်းစဉ်းရှိ စက်လွှာနှင့် နိုင်စက်ညွှာပေါ်
မှုဒ်မီးကျင့်။ သတ်ဖြတ်ခံခဲ့ကြရတယ်။ မြန်မာစစ်သားတွေ ကျူးလွန်
ကြောင်း ခိုင်လုတဲ့ သက်သေခံချက် အပြောက်အများ ရှိနေပါတယ်။
သို့သော် အသည် မှုခေါင်းကို ကော်ဒိုင်အေက ဝင်ရောက်ကျူးလွန်သာတော်
ဖြစ်ကြောင်း စွန်လ ၂၈ ရက်နောက ကာသျုပ်မားအောင်လိုင်က ပြေား
ပြန် စွပ်ခဲ့ခဲ့တယ်။ ကောင်းခါးရွာကလေးနဲ့ မမျှအောင် မြန်မာစစ်တပ်ရဲ့
စစ်ကြောင်းကြီး ဝင်ရောက် တပ်စွဲ၊ ဖုန်းဖြံရေးအရ နေရာကော်းတွေ
ယူထားတဲ့အချိန်မှာမှ ကော်ဒိုင်အေက မြန်မာစစ်တပ်ကို မတိုက်ဘဲ
သူတို့ရွာမျိုးဖြစ်တဲ့ ကချင်မှော်လေးနှစ်ဦးကို လာရောက် မှုဒ်မီးကျင့်သွား
တယ် ဆိုတဲ့ စွပ်ခဲ့ချက်ဟာ သေးမှုမိလွှာနဲ့၊ အောက်တန်းကျွဲန်းပါတယ်။
လွှတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ဟာ တလွှဲအသုံးချေနေခံရရှိသာမက
တိုင်းပြည်ရေရှည်ပြုမှုချုပ်မှု တည်ဆောက်ရေးအတွက်ကိုပါ ပြသနာ
ကြီး ဖြစ်လာဖော်ပြု။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာ ပြည်နယ် ၅၀ ရှိပါတယ်။ ပြည်နယ်တွေ

ମୁ ଜୁଣ୍ଡିଲ୍ଲେଃ ପୁଣ୍କୁ ରୀ ଗ୍ରୂଟାଯି॥ ଅଗ୍ନିତ ରୂପିଣ୍ଠିଙ୍କିଳେ ଦେଇବୀ, ବାହିଶ୍ଵିନ୍ଦିନୀ
ପ୍ରଭ୍ୟ ଫ୍ଯାଟାମ୍ବା ପ୍ରଭ୍ୟ ଫ୍ଯାଟିଗ୍ରୀ ପ୍ରେତିରେ ଉପବେ ଆଖିଏ: ହିଃ
ପ୍ରଦ୍ଵାନ୍ତିଃ ଗୁଣ୍ଡିଯୁଃ ଗ୍ରୂଟାହା ଅର୍ଦ୍ଧିଅଲାଦି ପ୍ରେତିପିତ୍ରୀଃ ପ୍ରଦ୍ଵାନ୍ତିଃ ଗୁଣ୍ଡିଯୁଃ
ଅଗ୍ନିତ ରୂପି ରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୋଷିଃ ହିଃ ପରେ ଦେଇବୀ ଗୋପିନ୍ତିଃ ପେତ୍ର
ଦ୍ୟାଗିଲାଦି ଯଥେ ଅର୍ଦ୍ଧିନ୍ଦିନୀ ପ୍ରଭ୍ୟ ପ୍ରେତିରେ ଦେଇବୀ ଗୋପିନ୍ତିଃ ପ୍ରଦ୍ଵାନ୍ତିଃ
ପ୍ରେତିଗ୍ରୂଟାଃ UPDJC ଅର୍ଦ୍ଧିନ୍ଦିନୀ ପ୍ରେତିଗ୍ରୂଟାଃ ପ୍ରଦ୍ଵାନ୍ତିଃ ପ୍ରଦ୍ଵାନ୍ତିଃ
ତାଯି॥

ပါပဲ။ ဒီတော့ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ပဲ ဆက်စပ်ပြီး ရေးဆွဲကျဉ်းသုံးကြရ မယ်ရယ်လို့ ပြုစ်မာစစ်ခေါင်းဆောင်တွေက လမ်းကြောင်းချပေးလိုက်တာ အသေအချုပ်ပါပဲ။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအကြခံပြောရဲ့ နိုင်ငံသားများ၏ မူလ အခွင့် အရေးနဲ့ တာဝန်များကဏ္ဍမှာ ခိုင်ခိုင်မာမာရနိုင်တဲ့ အခွင့်အရေး တစ်မျဲ မပါရှိပါဘူး။ သာကေအားဖြင့် အောက်ပါပြဋ္ဌာန်းပါ၍ နှုတ်နှစ်ခုကို နှိုင်းယူ၍ လေလာကြည်ပါ။

ပုဒ်မ(၃၄) နိုင်ငံတော်သည် မည်သူကိုမဆို ဥပဒေအရာတွင် တန်း
တည်ချေ အဆိုအရေး ရရှိစရေမည်။ ထိုအပြင် ဥပဒေ၏ အကာအကွယ်ကို
လည်း တန်းတည်မှုစာ ပယ်ပိုင်ခင်ပေးမည်။

သင်္ကရရုံးသာတဲ့က အကြောင်းပြု၍ ခွဲဖြစ်မှ မရှိစေရ။
 အသည် ပြုချိန်းချက်နှစ်ခုဟာ အနုစ်သာရအရ အဓိပ္ပာယ်ခြင်း
 တူညီပေမယ့် မတူတဲ့ဝေဟာရနှစ်ခုကို ထည့်သွင်းထားတာကြောင့်
 တစ်နှစ်တစ်ခု ဆန်ကျင်သွားပါတယ်။ ပထမတစ်ခုမှာ မည်သူ့ကိုမဆို
 ဆိုတဲ့ ဝေဟာရကို သုံးထားတယ်။ အက်လိပ်ဘာသာနဲ့ any person လို့
 လည်း အတိအလင်း ပြန်ဆိုထားပါတယ်။ ဒီဝေဟာရအရ မြန်မာနိုင်ငံ
 အတွင်း ရှိ လုဟေသီ္မာ အားလုံးကို ပေးထားတဲ့ အခွင့်အရေးပါ။ ဒုတိယ
 တစ်ခုမှာ မည်သည့်နိုင်ငံသားကိုမျှ လို့ ဆိုထားတယ်။ အက်လိပ်ဘာသာနဲ့
 any citizen ပါ။ အဲဒီဝေဟာရဆိုရင်တော့ လူအားလုံးကို
 ပေးထားတဲ့ အခွင့်အရေး မဟုတ်ပါဘူး။ နိုင်ငံသားတွေကိုသာ ပေးထား
 တာပါ။ ဒါကြောင့် ပထမတစ်ခုဖြစ်တဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံပုံမ ၃၇၄ ကို အတည်
 ယူရင် ဒုတိယတစ်ခုဖြစ်တဲ့ ပုံးမ ၃၇၈ ၃၇၉ က ပျက်သွားပါတယ်။ ဒုတိယ
 တစ်ခုဖြစ်တဲ့ ပုံးမ ၃၇၈ ၃၇၉ ကို အတည်ယူရင် ပထမတစ်ခုကို သုံးလို့မရ
 တော့ပါဘူး။ ဒါက ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံကြောင့် အခွင့်အရေးတွေ ရှုပ်ထွေးမှု
 ဖြစ်တာကို ဆိုလိုတာပါ။

ဖက်ဒရယ်စနစ်တည်ဆောက်တဲ့ သက်ခိုင်ရာ နှစ်ငံတွေမှာ ပါဝင်
ဖွဲ့စည်းတဲ့ ပြည်နယ်အသီးသီးရှိ တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ တည်းချွင်း ပြည်
သူများရဲ့ အခွင့်အရေးတွေကို ထိပါ၍ခြင်းမရှိအောင် ဖက်ဒရယ် ပြည်
ဆောင်ရွက်ဖွဲ့စည်းပုံမှာ အခြေခံအကျဉ်း အခွင့်အရေးတွေကို ထည့်သွင်း
ပြောန်းပေးပါတယ်။ ဆိုလိုတာက အဲသည်အခွင့်အရေးတွေကို ပြည်
နယ် ဖွဲ့စည်းပုံတွေက ငြင်းပယ်ခွင့်၊ ဥပဇ္ဈားပြခွင့်၊ ရုပ်သိမ်းခွင့် မရှိပါ

ଜ୍ଞାନ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଉପରେ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇଲାଯାଇଛି । ଏହାରେ ମଧ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ପରିଚାଳନା କରିବାରେ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦେଇଲାଯାଇଛି ।

အဖြစ် မြန်မာစစ်တပ်က အတင်းအကြပ် ကျင့်သုံးနေလို့ပါပဲ။
၂၀၈ ရန်စ် ဖွဲ့စည်းပုံ၍ အခြေခံအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာကဏ္ဍ၊
အပေါ် ဥပဒေကို အတည်ပြုခြင်း ရှုထောင့်ကနေလည်း သုံးသပ်ဘို့ လို့
ပါတယ်။ ဥပဒေတစ်ရုပ်ဆိုတာ မည်မျှလောက်ပင်ကောင်းအောင် ရေးဆွဲ
ထားသော်လည်း အဲသည် ဥပဒေကို ဘယ်လိုအတည်ပြုသွားမယ် ဆိုတဲ့
အချက်က ဥပဒေစိုးမီးရေး ရှိမရှိ ဆိုတာကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသွားတာ
ပါ။

ပုဂ္ဂမ (၃၂၃)ကို ကိုးကားပါရစေ။ အဲဒီမှာ ‘မည်သူ့ကိုချု’ တည်လုပ်ပေးနှင့်အညီ မှတ်ပါး အသက်ကိုဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂလ်ဆိုင်ရာ လွှတ်လပ်မှုကို ဖြစ်စေ၊ နှစ်နာခံးရုံးမှ မရှိစေရာ၊ ‘မည်သူ့ကိုချု’ ဆိတ္တဲ့ပေါ်ဟာရကို any person ရယ်လို့ ဘာသာပြန်ထားတာလည်း သတိပြုပါ။ အဲသည် ပြေားနှင့်ချက်သက်သက်ကို လေ့လာမယ်ဆိုရင်တော့ အကောင်းကြီး မဟုတ်သော်လည်း မဆိုးလောက်ဘူးလို့ ဆိုရပေလိမ့်မယ်။ သို့သော် ဒါကို ချို့ဖောက်ခဲ့ခဲ့ရသည်ရှိသော် နှစ်နာခံးရုံးတစ်ဦးက တရားများတဲ့ မှ ပြန်လည်ရရှိအောင် ဘယ်လိုအောင်ရွှေ့ခွဲခွဲရှိမလဲဆိုတာက ဥပဒေကို အတည်ပြုခြင်းကို ရည်ညွှန်းတာဖြစ်တယ်။ အဲသည်အတွက် တိုင်းပြည် အအောက်အအုံအောင် ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ လွှတ်လပ်ပါ။ ဘက်မလို့ကို၊ ထက်မြေကိုတဲ့ တရားစိုရင်ရေးယန်ရားအေးကောင်း ခိုင်မာစွာ တည်ရှိလို့

နှစ်ပေါင်းများစွာ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ခဲ့တာကြောင့် ဖြစ်မာနိုင်ငံနေရာ အတော်များများတိ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ဂိုင်တပ်ဖွဲ့တွေက ချုပ်ဂိုင်ထားတာတွေရပါတယ်။ အစိုးရတပ်က ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ပြည်သူစစ် (သို့မဟုတ်) နှစ်ပြေားစောင့်တပ်၏ ချုပ်ကိုင်မှုအောက် ကျေရောက်နေတဲ့ နယ်မြေလည်း ရှိပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားတပ်ဖွဲ့တွေရဲ့ လက်အောက်ခံဒေသမှာ ဓဇော်ထံးဝံကို လိုက်နာတာရှိသလို ချုပ်ကိုင်တဲ့တပ်ဖွဲ့ရဲ့ တရာ့စီရေးမှုကို နာခံရတာမျိုးလည်း ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တိုင်းရင်းသားတပ်ဖွဲ့တွေ ကျင့်သုံးနေတဲ့ တရာ့စီရင်ရေးကို ဒေသခံမဟုတ်တဲ့ အပြင်လူတွေ မသိကြတာ များပါတယ်။

ဒါကြောင့် တိုင်းရင်းသားတပ်ဖွဲ့တွေ ကျင့်သုံးတဲ့ တရားစီရင်ရေး စနစ်ကို သိရှိနိုင်ဖို့အတွက် Asia Foundation က သုတေသန Brain McCartan နဲ့ Kim Jolliffe (ဂျီးလစ်မိ) ကို တာဝန်ပေးပါတယ်။ အစိုးရှု အာကာစာက် မရောက်နိုင်တဲ့ ကျေးလက်ဒေသတွေမှာ ပေါ်လှတဲ့ စံကို အခြေခံတဲ့ တရားစီရင်ရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အက်လိပ် ကိုလိုနိုင်ခေတ်မှာ ကိုယ်ပိုင်အပ်ပျော်ရွင့် အသင့်အတင့်ရတဲ့ ပြည်နယ် တွေမှာ ပေါ်လှတဲ့ ပေါ်ပေါ်မှုများပြီး တိုက်ရှိက်အပ်ပျော်တဲ့ ပြည်မမှာတော့ ကိုလိုနိုင်ပေးကို ကျင့်သုံးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပြည်မနဲ့ ရောနောမှုများတဲ့ ကရင်နဲ့ မွန်ပြည်နယ်မှာ ကိုလိုနိုင်ပေး လွှမ်းမိုးမှု ပိုများတာ တွေရပါ တယ်။ ကေအဲနယ်များတောင် စောဘီးကြီးဟာ အက်လန်မှာ ပေါ်ပညာ သင်ကြားခဲ့သူဖြစ်လို့ ကေအဲနယ်မှာ တရားစီရင်ရေးနဲ့ ရွှေတာဖွဲ့ဟာ ဖြတ်သွေ ကိုလိုနိုင်ပေးမှာ အခြေခံပါတယ်။

ဒါကြားင့် ကေအဲနှစ်ယူနယ်မြေမှာ တရားစီရင်ရေးနဲ့ တရားရေးကို

အခိုင်အမှာ တည်ဆောက်ထားပါတယ်။ တရားရေးဌာန၊ တရားစီရင်ရေး ဌာနနဲ့ ရဲအဖွဲ့စဉ်ဖြင့် ကောအဲနှစ်ယူမှာ ဌာနသုံးခု ရှိပါတယ်။ တရားရေး ဌာနဟာ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းနဲ့ တရားဥပဒေ ပုဂ္ဂိုလ်ပြန်ပွားမှုအတွက် တာဝန်ယူရပါတယ်။ တရားရေးဌာနဟာ ဗဟိုကော်မတီမှာ ပါဝင်လေမယ့် ခရိုင်နဲ့ ဖြော်ယ်အဆင့်မှာ ပါဝင်ပါဘူး။ တရားစီရင်ရေးဌာနဟာ သီးခြား လွတ်လပ်တဲ့အဖွဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ နယ်မြေအချို့၊ ရှိနေပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ ထိုင်းနဲ့
ဆက်စပ်နေတဲ့အပိုင်းဟာ အကြီးဆုံးဖြစ်ပြီး ကော်မူနဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှု
အငြင်းပွားတဲ့ နယ်မြေကလည်း ရှိပါတယ်။ မွန်ပြည့်သုတေပါတီ တရား
စီရင်ရေးဟာ အပ်ချုပ်ရေးလက်အောက်မှာ ရှိပါတယ်။ ဗဟိုတရားရေး
ကော်မတီ၊ ခရိုင်ကော်မတီ၊ မြို့နယ်ကော်မတီ၌ပြီး ကိုလိုနဲ့ခေတ်ညာပေးကို
ပိန်လည်ပိုင်ဆင် ကျင့်သံးတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

တရားစရိတ်ရေး

ဒေါက်တာအောင်ခု

▶ တစ်ဘက် စာမျက်နှာမှ

၁၇

တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံပြည်တွင်းရေးနှင့်ရုပ်ဆွဲ စွန်းချွေသူတွေဟာ စိုးတထိတိတိတ် နေနောက်ရပါ။ ဒီလိမ့်ဖြစ်အောင်ဖော်တိုးတဲ့ မြန်မာစစ် ပေါင်းဆောင်တွေနဲ့ အဓိုးရတော်ဝန်ရှိသူတွေအပေါ် ဘယ်မှာသွားရောက် တိုင်တန်းမလဲ။ ၂၀၁၀ ဖုံးစည်းပုံအရ တရားဦးစီရင်ရေးယန်ရားကို ပြည် ထောင်စုအဆင့်မှာဖြစ်စေ ပြည်နယ်အဆင့်မှာဖြစ်စေ လွတ်လပ်၊ ဘက် မလိုက်၊ ထက်မြှုပ်ရတဲ့ တိုင်းပြည်အဆောက်အအုံ ဖြစ်အောင် ဖုံးစည်းစွမ်း ပြုမထားသွား။ ပိုနိုင်ရေးယန်ရားပုံးအဖြစ်သာ တည်ရှိခွင့်ပြထားပါတယ်။ အဒေါအခြင် လူထုအပေါ် မြန်မာစစ်တပ်က ကျူးလွန်မှုတွေကို သုတိုးရဲ့ စစ်ဘက်ဆိုရာ တရားရဲ့မှာပဲ တင်ပြီး စစ်ဆေးနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဥပဒေစိုးမိုးရေး ပျက်သုဉ်းခြင်းမက ပျက်သုဉ်းနေတဲ့ အနေ အထားကို တစ်ပြည်လုံး ကြော်တွေနရတာပါပဲ။ ဆိုတော့ ဘယ်လောက်ပဲ တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ လူထုတွေအပေါ် အသက်ကိုဖြစ်စေ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ

လွတ်လပ်မှုကိဖြစ်စေ၊ နှစ်နာဆုံးမှုတွေ ရှိနေပေမယ့်လည်း ခါးစည်းခံကြရရှုကလွှဲလို့ ဘာမျှမတတ်နိုင်ပါ။

လူတွေရဲ့ လူအဆွင်အရောနဲ့ နိုင်ငံသားတွေရဲ့ အခြေခံအစွမ်းအရေး တောက်ပြန်လည်တည့်တင်မတ် ပြဿနားပေးလိုက်တဲ့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံသွေအေ ပြင်ဆင်ချက် (၁၃)ကို ပြည့်တွင်းစစ် နောက်ခံ သမိုင်းအကျင်းနဲ့ ဆာတိစပ် ကြင်ပါယော်။

၁၆၆၁ မှ ၁၈၆၅ ခုနှစ်အထိ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ရတဲ့ အခိုက် အကြောင်းရင်း သုံးခုရှုပါတယ်။
 (၁) ပြည်နယ်၏ အခွင့်အရေးနှင့် ဖက်ဒရယ်၏ အခွင့်အကောင်း

(j) ଭ୍ରାଗୀର୍ଦ୍ଧିନ୍ଦା:ପ୍ରତ୍ୟନ୍ତଫ୍ୟମ୍ବା:କ୍ଷଣ୍ଠ ତୋର୍ଦ୍ଧିନ୍ଦା:ପ୍ରତ୍ୟନ୍ତଫ୍ୟମ୍ବା:ଆଙ୍ଗାଃ
ୱାନ୍ତିକ୍ଷଣ୍ଠକ୍ଷଣ୍ଠ ଆଃପ୍ରିଯିମ୍ବ ଶ୍ରୀତାତ୍ୟ ॥ ଭ୍ରାଗୀର୍ଦ୍ଧିନ୍ଦା:ପ୍ରତ୍ୟନ୍ତଫ୍ୟମ୍ବା:କ୍ଷଣ୍ଠ
ଦିଃତାଗୀତାତ୍ୟ ॥ କ୍ଷିଣିଦେଵା:ଆଶ୍ଵଦ୍ଵାରାଣ୍ବିତାତ୍ୟ ॥ ଗୋଃଗୁର୍କ୍ଷଣ୍ଠକ୍ଷଣ୍ଠ
ଗ୍ରୀ ଶକ୍ତିଗୁର୍ଜନ୍ମତାତ୍ୟ ॥ ଅଗରତାର୍ଥକ୍ରୀ ଦ୍ଵାରା ଲ୍ବିଲାଃଶ୍ରୀତାତ୍ୟ ॥ ତୋର୍ଦ୍ଧିନ୍ଦା:
ପ୍ରତ୍ୟନ୍ତଫ୍ୟମ୍ବା:ଗତୋରୁ ଶର୍ଦ୍ଦିମ୍ବ ମୁଖ୍ୟତ୍ରିଃଶ୍ରୀଃ ॥ ଏମିଯାକ୍ରୀ ଆଶ୍ରେପ୍ରିତ୍ତୁ ତିଃଶ୍ରୀଃ
ରେଣୁଃଗ ଅଳିଗପ୍ରତ୍ତିତାତ୍ୟ ॥ ତିର୍ଗ୍ରୂହିନ୍ଦା: ଗୋଃଗୁର୍କ୍ଷଣ୍ଠମ୍ବା:ଗ୍ରୀ ଅଳିଗତାଃ
ଲାହୁପତ୍ରଶର୍ମତାତ୍ୟ ॥

(၃) ကျေးကျွန်စနစ်ကို ဆန်ကျင်တဲ့ အီဗရာဟင်လင်ကွန်းကို ၁၈၆၀ ခုနှစ်မှာ သမတ္တအဖြစ် ရွေးကျယ်တင်ပြောက်လိုက်တာဟာ တော်ပိုင်း ပြည်နယ် ၇ ခုကို မကျေးမန်ပါ ဖြစ်စေခဲ့တယ်။ Confederate States of America က အောင် ပြုထဲမှာ ပေါ်ပါတယ်။

မြေကိုပိုင်းပြည့်နယ်များဘက်က နိုင်သွားပြီး ပြည့်တွင်းစစ် ပြီးဆုံး သွားခဲ့တယ်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့မှာ အမေရိကန် ပြည့် ထောင်စု၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံပေးပွဲ ပြင်ဆင်ချက် (၁၃)ကို ထည့်သွေး ပြုသွန်းပြီး ကျေးကျွန်းစစ်ကို ပျက်သိမ်းခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်ကစလို့ ပြည့်ထောင်စုအတွင်းမှာရှိတဲ့ မည်သည့်ပြည့်နယ်ရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ပေးပွဲမှာ လူတွေရဲ့ အခြေခံလွှာတံ့လုပ်ခွင့်တဲ့ ထိပါးစေတဲ့စနစ်ကို ပြုသွန်းကျင့်သုံးခွင့် မပြုတော့ပါဘူး။ အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့ ပြည့်ထောင်စု

အဆင့်မှာရော ပြည့်နယ်အသီးသီးအဆင့်တွေမှာပါ လွတ်လပ်၊ ဘက်
မလိုက်၊ ထက်မြေကဲ့ တရားစီရင်ရေးစနစ်ကို တည်ထောင်ကျဉ်သုံးတာ
ကြောင့် ဥပဒေအတည်ပြုခြင်း အားကောင်းတယ်။ ချိုးဖောက်မှုတွေကို
အရေးယူနိုင်ခဲ့တယ်။ ဥပဒေစိုးမိုးရေးကို အာမခံချက် ရှိဖော်လောက်
လို အခြေခံတွေကနေ ဖက်ဒရိုပ်ပြည့်ထောင်စုကို တည်ထောက်နေခြင်း
ဖြစ်ပါကယ်။

သည်လိုဆိတိကဲတဲ့အတွက် ပြည်နယ်ဖွံ့စည်းပုံရေးဆွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်ဟာ လုံးဝကို အရေးပမါကြောင်း ပြောချင်တာ မဟုတ်ပါ။ ၂၀၀၈ ဖွံ့စည်းပုံကို သမိုင်းမှာ ချိန်ထားခြုံပြီး ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ဖွံ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အသစ်တစ်ရုပ် ပေါ်ပေါက်လာရေးလုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ ပြည်နယ်ဖွံ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေများကို ဆက်စပ်ပြီး ရေးဆွဲသွားမယ်ဆိုရင် တော့ ဝရမြို့နယ်လက်နက်ထက် ဂိုဏ်းထက်မြှော်တဲ့ နိုင်ငံရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးတစ်ခု ပေါ်လာနိုင်မှာ၊ စစ်မှန်တဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ပျောက်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါကောင်။

ବ୍ରିଜେନ୍ ଦ୍ୟାଃ (ଲ୍ଲାଅଫ୍ରିଡ୍ ଆରେସ୍ରେଣ୍ଟ୍ରିକ୍) ଉପରେ ଏବେଳାଗିର୍ ଆଗ୍ରା ପ୍ରିମ୍ଜନ୍ସିକ୍ ରାନ୍ଗ୍ ତାଙ୍କୁ ଦେଇବାରେ ବ୍ରିଜେନ୍ ଦ୍ୟାଃ

၁၇၈၄ခုနှစ်မြန်မာရုပ်ပန်းက

၁၇၈၄ခုနှစ်မြန်မာရုပ်ပန်းက

ପାତ୍ରିକା

‘ဒီစိမ္မကိန်းတကယ်ဖြစ်လာပြီဆိုရင် ကျေနောတို့ နေထိုင်လုပ်ကိုင် စားသောက်ဖို့၊ စိုက်စားပျိုးစားဖို့အတွက် မရှိတော့မှာကို စိတ်ပူမိတယ်။ အရေးကြီးဆုံးက ကျေနောတို့ လုပ်ထားခဲ့သမျှတော့ကို ပုဂ္ဂိုလ်မှာကို အနိုင်မြဲဆုံးပဲ့၊ ဘယ်နေ့ ဒီကနေ အမောင်းထုတ်ခံရမလဲမသိဘူးလို့ ဆိုကာ ဟင်းလိုင်းအေသံခံ ဌာနတိုင်းရင်းသား စောစိုးမြေက နေစဉ်နဲ့အမျှ သောက များနေရပါတယ်။’

အစိုးရစစ်တပ်နဲ့ ကေအဲနှင့်ယူ - ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး အကြား ဖြစ်ပွားတဲ့ စစ်ရေးပဋိပက္ခတွေကြောင့် တောထဲတောင်ထ ပြီး လွှား တိမ်းရှေ့ဝင်နေရင်း ဒေသမတူတဲ့ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားတွေဟာ စစ်ရေးပဋိပက္ခ ကင်းလွှတ်နိုင်တဲ့ လက်ရှိ ဟင်းလိုင်း တောင်ခြေချေးဆွာ ကလေးမှာ ၁၉၉၄ လောက်ကစလို ပြန်လည်စုဝေးနေထိုင်လာခဲ့ကြတာ အခုံရင် ဆယ်စုစုစ် ၂ ခုလောက် ရှိနေခဲ့ပါပြီ။

သို့သော သယ်စုနှစ်ကြာ သစ်တော့မြစ်ချောင်းတွေအပေါ် နှစ်ရင်း
အပူအပင်မရှိ အေးချမ်းစွာနေထိုင် စားသောက် နှုန်းလာခဲ့ကြပေမယ့်
အခုခုခါမှာတော့ တိုင်းဒေသကြီးအနိုင်ရှု ထိန်းသိမ်းရေး နှယ်ပြေ စိမ့်
ကိန်း ကြီးပုံးလာမှုတဲ့မှာ ဟင်းလိုင်းကျေးရွာလည်း ပါဝင်တာကြာ့င့်
စောစိုးမြေအပါအဝင် ဟင်းလိုင်းဒေသခံတွေမှာ စိုးရိုင်မှုပွေ့
တွေနဲ့ ရင်ဆိုင်နေကြရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

တနသို့ရှိတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းမှာ အစိုးရနဲ့ Global Environment Facility (GEF) တို့ ပူပေါင်းပြီး ဖြစ်တဲ့၏ ကော့သောင်းချိုင်တွင်းက မြေဇာုယာ ၁ အသေ ၄၅၂ ဟက်တာ(တိုင်းဒေသ၏ သုံးပုံတစ်ပုံ) အကျယ်အဝန်းရှိတဲ့ “တောင်တိုးဒေသများကောက်တန်းဆီသို့” ဆိတဲ့ သဘာဝ သစ်တော့ ထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေ စီမံကိန်းကို အခု ၂၀၁၈ ခုနှစ်ကနောက်တဲ့ ၂၀၂၃ ခုနှစ်အတွင်း ၆ နှစ်တာ စီမံကိန်းနဲ့ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ဖို့ စီမံချက် ရေးဆွဲပြီး ကြံးပမ်းနေကြပါတယ်။

GEF ရဲ့ အခိုက္ခာယောက်ပုံမှန်၏ အတူ အမေရိကန်ဒေါလာ ၂၁ သန်း သုံးစွဲ၌၊ ကုလသမဂ္ဂနှင့်ဖြီးမှု အစီအစဉ် UNDP ကနေ ဦးဆောင်၏ တိုင်း သစ်တော်ဦးစီးဌာန၊ သယ်ယေတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်း ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၊ ရိုက်ပျိုး မွေးမြှေရေးနှင့် ဆည် မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ တန်သာရိတိုင်းဒေသကြီး Fauna and Flora International(FFI), Smithsonian Institution စား INGO အဖွဲ့တွေ ပူးပေါင်း၌၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားမယ့် စီမံကိန်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ထိခိုင်ပြောဆိုထားပေမယ့် စီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရှိ၍ ကြိုးပမ်းတဲ့နေရာမှာ ပါဝင်ပတ်သက်သူတွေဟာ စီမံကိန်းအရှိယာမှာပါဝင်နေတဲ့ ဒေသခံ ဌာနတိုင်းရှင်းသားတွေအပေါ် ကြိုတင်အသိပေးပြီး သဘောထားရယူမှုတွေ မရှိတာကြောင့် ဒေသခံတွေမှာ သူတို့ရဲ့ မလုပ်နေတိုင်းစားသောက်မှုအပေါ် တစ်စုံတစ်ရာ ထိခိုက်လာမှာ

ကို စိုးရိမ်မှုတွေ ရိုနေခဲ့တာပါ။

ဒီလို ဒေသခံ ဌာနနဲတိုင်းရင်းသားတွေကို လွတ်လပ်တဲ့ ဖြေတိတေ အသိပေး သဘောထားရယူမှုတွေ မရှိတာ၊ စီမံခိန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီ ဒေသခံအရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းတွေကို ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ချုပြန္တေးနောက် ပြင်း မရှိတာဟာ ဌာန တိုင်းရင်းသားတွေအပေါ် အဆင့်အရေးချို့ဖောက်ရေ ရောက်တယ်လို့လည်း ဒေသခံအရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းတွေက သတ်ပေး ပြောဆိုထားပါတယ်။

တန်သံရီ ထိန်းသိမ်းရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့ (Conservation Alliance Tanawthari-CAT) ရဲ့ ညီနှင့်ရေးမှူး နော်အယ်တီးဝါးက “ဒီစီမံကိန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျုမ္မတို့ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ချုပြထားတာ မရှိဘူး။ ဒီစီမံကိန်းနဲ့ပတ်သက်တဲ့ သတင်းအချက်အလက်တွေကို တောင်းဟုတော်လည်းငြင်းဆိုကြတယ်။ နောက်ပြီး လွတ်လပ်တဲ့ ကြိုတင်အသိပေးမှုများ၊ လူထုသာသား၊ ရဟန်ခြင်းဆိုတဲ့ FPIC မတွေရှုံးဗူး။ ဒါက ဒေသခြားနေ့တိုင်းရှင်းသားတွေရဲ့ အစွမ်းအရေးနဲ့ GEF ရဲ့ လူထုလုံခြုံရေးမှုဝါဒကို ချိုးပောက်နေတာဖြစ်တယ်”လို့ ရှင်းလ ၁၆ ရက်နောက ထားဝယ်မြို့၊ ကရင်နှစ်ခြင်း ဘုရားကျောင်းတစ်ခုမှာ ပြရလုပ်တဲ့ သတင်းအရှင်းလင်းမှုမှာ ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။

အခါ သတင်းစာရှင်းလင်းပဲမှာပဲ စီမံကိန်းကို ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်မယ် UNDP ရဲ စီမံကိန်း မန်နေဂျာ ဦးမင်းဇော်ကတော့ စီမံကိန်းတည်နေရာ အတည်ပြုတဲ့အပေါ် မူတည်ပြီး သင့်လျော်တဲ့ လွတ်လပ်စွာကြိုတင်အသိပေး သဘောထားရယူခြင်းနဲ့ စွေးစွေးနိုင်း သဘောထားရယူခြင်းကို စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွေ အမှန်တကယ်အကောင်ထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရင် သေချာလုပ်ဆောင်သွားမှာဖြစ်ပြုလောင်းနဲ့ လက်ရှိ စီမံကိန်းရေးဆွဲတဲ့ကာလမှာ ကျေးစွာပေါင်း ၃၉ ရွာနဲ့ ထိန်းသိမ်းရေး နယ်မြေထဲမှာပါဝါ ၁၂ KNU-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရားနဲ့ ၃ ကြိုမ်တိုင်ကြိုးသားပြိုလို ပို့ဆောင်ရေးလင်းလုပ် ပေါ်လေးပါကယ်။

ပေးပို့လိုက်တဲ့ သဘောထားနဲ့ အကြံပြချက်ထဲတွေမှာ KNU ရဲ
သစ်တော်ဌာနအနေနဲ့ ဌာနနေတိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေး၊ ကရုန်ရီးရာ
ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ နိုင်ငံတကားနှင့်သားအပေါ် အခြေထံထားတဲ့ သစ်တော်ဌာနအေ
နဲ့ မှုဝါဒကို အတည်ပြထားပြီးသားဖြစ်ကြောင်း သယ်အဖွဲ့အစည်းမဆုံး
KNU နယ်မြေအတွင်း ထိန်းသီမ်းရေးလုပ်နောက်တွေ အကောင်အထည်ဖော်
ဖော်မယ်ဆိုရင် KNU နဲ့ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရာမှာဖြစ်သလို ငှုံးတို့ရဲ
မှုဝါဒကို လိုက်နာရမှာ ဖြစ်စတယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။

ဒါအပ်င် UNDP အနေနဲ့ ဒီစီမံကိန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဒေသရလှယူတော်များအတွက် အမြတ်ဆင့် အစည်းတွေနဲ့ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရွက်ပြီး စစ်ပြေးရောင်း IDPs နဲ့ ဒုက္ခသည်တွေ ပြန်လာပြီးတဲ့ တိုင် ဒီစီမံကိန်းကို ရှုံးဆက်မလုပ်ဆောင်သေးဘို့၊ ဒီစီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်မယ်ဆိုရင် KNU နဲ့ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးနဲ့ နိုင်းနှင့် အပစ်ရပ်အခြေအနေသာ ရှိသေးတဲ့ နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးမှု ကြေားကာလမှာ KNU နယ်မြေအတွက် ဖော်ဆောင်မယ်ဆုံး အစိုးရရဲ့ စီမံကိန်းတွေကို တိုက်ရှိက်(ဒါမှမဟုတ်) သွယ်စိုက်သောနည်းနဲ့ ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန် မကုလ္ပာသင့် ကြောင်းလည်း GEF ကို အကြံပြုထားပါတယ်။

KNU အနေနဲ့ ငင်းတိရဲ့ ထိန်းချုပ်နယ်မြေတွေမှာ မီဝမိုးကဲ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရောက်မှုဆိုင်ရာ လက်တွေ့ပါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း နှာ လည်းမှ စာချွန်ဖွား(MoU) ကို ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာသာဝေ ပတ်ဝန်းကျင်၊
ရုပ်ပိဋက္ခဗွဲ့ (WWF) နဲ့ ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာ ၈ ရက်နေ့က

လက်မှတ်ရေးထိုးထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။
လက်ရှိမှုလည်း KNU နဲ့ အိုးရအကြေး ပြင်းချမ်းရေးတည်ဆောက်၏
ဖြစ်စဉ်မှာ အပ်ရပ်ကြားကာလ အခြေအနေမှာသာ ရှိနေသေးသလို
အပ်ရပ်ထိုးတဲ့ စစ်ရေးတင်းမှာမှာအပျို့၊ ဖြစ်ပွားနေဆဲဖြစ်ပြီ
တစ်စုံတစ်ရာ အာမခံချက်ပေးပို့တဲ့ သဘာဝတူလို့ချက်ကို ရရှိထားခြင်း
မရှိသေးတာကြောင့် ဒေသခံတွေအနေနဲ့ စိမ်ကိန်းနဲ့ လိုက်ပါဖြစ်ပေါ်နိုင်တဲ့
ပဋိပောက္ခ အကျိုးဆက်တွေအပေါ်မှာလည်း စိုးရိမ်မှုတွေ ရှိနေကြပ်
တယ်။

‘ကျနော်တို့နေတဲ့နေရာက KNU ပဲထိန်းချုပ်နယ်မြတ်မှာပါသလိုကြားနယ်မြေလည်းဖြစ်တယ်။ တကယ်လို့ ဒီစီမံကိန်းဝင်လာတဲ့အခါ KNU က လက်မပဲဘူးဆိုရင် တိက်ပွဲတွေပြန်ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့ ကျနော်တို့ ဌာနနေတိုင်းရင်းသားတွေက အများကြိုစိုးရိမ်နေပါတယ်။ ကျနော်တို့ ဌာနနေတိုင်းရင်းသားတွေမှာ အရင်ကတည်းက ပထမအကြိမ် ဒုက္ခသည်ဖြစ်ရှုံးပြီးပြ ဒီစီမံကိန်းကြောင့် တိက်ပွဲပြန်ဖြစ်မယ်ဆိုရင် ဒုက္ခသည်ဖြစ်ရှုံးပြီးပြ ဒီစီမံကိန်းကြောင့် တိက်ပွဲပြန်ဖြစ်နိုင်တယ်။ ကျနော်တို့မှာ အသက်စွေးဝေးကျောင်းက ဥယျာဉ်ခြေတွေပုဂ္ဂိုလ်တယ်။ ကျနော်တို့ ထပ်ပြီးပြီးလွှား ရောင်ပြီးနေရားမယ်ဆိုရင် ကျနော်တို့ဘာမှလုပ်လို့မရတော့ မြတ်မှုပါဘူး။

ဒါပေမယ့် အသခံငြာနေ ကရင်တိုင်းရင်းသားတွေမှာလည်း သူတို့ရဲ့
မိရိုးဖလာ ယုံကြည်မှ စလုံထုံးတမ်းအရ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှုက်လာခဲ့တဲ့
သစ်တော့ မြစ်ချောင်း၊ အင်းအိုင်တွေရှိနိုင်သလို လက်ရှိမှာလည်း သူတို့
ကိုယ်တိုင် သစ်တော့နဲ့ ပြစ်ချောင်းတွေကို ထိန်းသိမ်းစီထုံးမှုတွေရှိ၍
နေပြော်ရောင်းကို ထားဝယ်ဖြို့မှာပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ သတင်းစာ ရှင်းလင်းပဲမှာ
ရုပ်ပုံပြောက်တွေနဲ့အတူ ရှင်းလင်းပြောဆိုပြုခဲ့ပါတယ်။
‘သစ်တော့ဆိုတာက ကျေနော်တို့ ဌာနနော်တိုင်းရင်းသားတွေ အသက်
ရှင်း ရုပ်တည်ဖို့ အရေးကြီးတဲ့ အသက်သွေးကြောတစ်ခုပါပဲ။ သစ်တော့
မရှိရှင်တော့ ကျေနော်တို့ အသက်ရှင်းရပ်တည်ဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး’လို့ စော
စိုးမြေက ပြောပါတယ်။

တိုင်းဒေသလွှာ အဆိုပြ အမျိုးသားဉာဏ် အနေဖြင့် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းကို စတင်ကြီးပမ်းဆောင်ရွက်လာခဲ့ပေမယ့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ အခြေအနေတွေကြောင့် အကောင်အထည်ဖော်မှု အစီအစဉ်ရပ်စဲထားခဲ့ပါတယ်။ အစိုးရနဲ့ KNUP အကြား အပစ်ရပ်စဲမှု လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးတဲ့ ၂၀၁၅ နောက်တိုင်းမှာတော့ အစိုးရအနေဖြင့် တိုင်မဝင်ရောက်နိုင်တဲ့ အခြေအနေမှာ INGO အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ နားလည်မှုစာချွမ်းဖွံ့ဖြိုးလက်မှတ်တွေရေးထိုးပြီး စီမံကိန်းကို ဆက်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ပါ ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ ကြီးပမ်းလာခဲ့ပါတယ်။

အလားတဲ့ ယခင်က အစိုးရအနေနဲ့ ကချင်ပြည့်နယ်က ခါရာဘိရာမီ
တောင်တန်းဒေသနဲ့ သူမှုံး(ရှင်း) ပြည့်နယ်က အင်းလေးကန်လို မြန်မာ
နိုင်ငံရဲ့ အထင်ကရ ဒေသတွေဂါး ထိန်းသိမ်းရေး စီမံခိန်းအနေနဲ့ INGO
အဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ အကူအညီရယူပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်
ရွက်ခဲ့စဉ်က ထိန်းကိန်းနှစ်မှုတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စေဖန်မှုတွေ ရှိခဲ့
တာကြောင့် ဒီအပေါ်မှာ ဒေသခံ အရှင်ဖက်အဖွဲ့အစည်းတွေက စီးရိမ်မှု
တွေလည်း မြင်တက်လျက် ရှိနေပါတယ်။

တောင်တန်းဒေသမှ သွဲ့ချောက်တန်းမှားဆီသို့ ဆိတ္တဲ့ ထိန်းသိမ်းရေး စီမံကိန်းကို ၆ နှစ်တာကာလ စီမံကိန်း အနေနဲ့ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ဖို့ စီမံချက်တွေ ရေးဆွဲထားပြီးဖြစ်သလို လိုအပ်တဲ့ သတင်း အချက်အလက်တွေကိုလည်း စာဆောင်းထားမှုတွေ ပြထားတာကြောင့် ငါးစီမံကိန်းမှာ ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ရန် အလားအလာရှိနေ ပါကယ်။

ဒီစိမ်ကိန်းအပေါ် စိုးရိမ်မှုမြင့်တက်နေတဲ့ ဒေသခံဌာနေ တိုင်းရင်း
သားတွေထဲက စောဦးမြေကတော့၊ ချာတစ်ဆူ ပျက်စီးသွားတာနဲ့ စီ၍ဆွဲမှု့
ရှိတဲ့ လေလုံးတမ်းတွေ ယဉ်ကျေးမှုတွေလည်း အကုန်လုံးဂိုက်ပါ
ပျက်စီးသွားတာပဲ။ နောက်ထပ် ပြောင်းရ ရွှေ့ရ ပြေးရထားရမယ့် အခြေ
အနေမျိုးကိုတော့ ကျေနော်တို့တွေ ထပ်မလိုလားတော့ဘူး။ ကျေနော်တို့က
ပညာလည်း မတတ်ပါဘူး။ ဒီတော်ဒီတော်ထဲမှာပဲ စိုးရိမ်ပျီးစားသောက်
ပြီး ရှင်သန် ပုဂ္ဂတည်နေကြရတာ။ ဒါကိုမှ လုပ်ပိုင်ခွင့် မရုံနိုင်တော့ဘူး
ဆုံးရင် အပိုးရအနေနဲ့ ကျေနော်တို့အတွက် ဘာအာမခံချက်တွေ ပေးနိုင်

**ပြည်နယ်တွင်ရှိအခြေားပညာကျောင်း(၃၇)ကျောင်းတွင်
ရှိရာဂျုပ်ခုတ်ပညာထည့်သွင်းသင်ကြားမည်**

କୁଳିଙ୍କ ଓ ରାଜୀ ଯୋଗ ଦେଇଲା ଏହାରେ ପରିମାଣ କରିବାକୁ ପରିଚାରିତ କରିଛନ୍ତି ।

ကရင်ပြည်နယ်၊ မြို့နယ် ၇ ယခု ပညာသင်နှစ်အတွင်း လိုက်ပြီးတော့ ဂိုယ်ရဲ့ ရိုးရာအမွှေ
မြို့နယ်အတွင်းရှိ အခြေခံပညာ အခြေခံပညာ အလယ်တန်းကျောင်း အနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားတွေက မ
ကျောင်း ၃၇ ကျောင်းတွင် အိမ် နှင့် အထက်တန်းကျောင်းများတွင် ပျောက်မပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းလို ပျောက်မပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းလို ရအောင်လို။ ကျောင်းမှာဆုံးတော့ ဖြစ်သော ရိုးရာဂျပ်ခုတ်ပညာကို ပျော်ခုတ်ပညာကို ကျောင်းတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအချိန်များတွင် သင်ကြား မဖြစ်မနေ သင်ရတော့ ရိုးရာကို ကျောင်းသိမ်းလို ပျောက်မပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းလို လည်း ထိန်းသိမ်းပြီးသား ဖြစ်သွား ထောက်ကူးပစ္စည်းများ လိုအပ်နေ မဖြစ်။ မထိန်းသိမ်းရင် ပျောက်ကွယ် ပြည်နယ် ပညာရေးမှူးရှိုး တာဝန်ရှိ သေးသည့်အတွက် ပျော်ခုတ်စင် အ သွားမှာပဲလော့ဟဲ ပြောသည်။ ပါအဝင် ချည်များကိုလည်း သက် ထိုအတူ တိုင်းရင်းသား စာပေ

ယခုနှစ်ကရင်ပြည်နယ်တွင်ကရင်စာသင်ကြားသူ (ဂ)သောင်းကော်ရိုင်

ကရင်စသည်ရှိနှုန်းတစ်းတစ်နှင့်လုံးတပြေးညီ ပြောစွဲကြဟရေးစတင်ဆွေးနွေး

မူလိုင် ၁၀ ရက်၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ကြောင်း ပညာရေးမှူးရုံး၏ စာရင်း သင်ကြားသည့် စာသင်ကျောင်း စောရှုံး မူးတွင် တွေ့ရသည်။ ပေါင်း ၁၃၁၉ ကျောင်း၊ ၁၈၄၉/၉

ဟားအဲမြို့ရေဘားသင့်ပြည်သူများအား
နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်သွားရောက်ဖြည့်ရှုအားပေး

အခါပါ ြမ်းချမ်းရေး စကား ရောက်တွည့်၍ အားပေးသည့်အ^{၁၂} ကရှင်ပြည်နယ်သို့ ရောက်ရှိ
ဂိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံ ပေါ်မွန်တိုင်းရှင်းသားရေးရာ ဝန်^{၁၃} လာသည့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်း
ပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်း^{၁၄} ပင်းတင်ဝင်းက ြမ်းချမ်းရေး^{၁၅} အနေဖြင့် ဖူးအံမြော်
အပါအဝင် ဒေသထိုင်းရှင်းသား စကားဂိုင်းလုပ်တော့မယ်လို့ ရှုံး^{၁၆} လျှောင်မျော်ဘုရား
လူငယ်များ၊ ကုန်ပူဗ္ဗာ ပသာရှင် ရှုံးထားပြီးကရှင် ပြည်နယ်^{၁၇} တမ်းကြား (၂၀) သို့ ►►

ဆိုင်းဘုတ်မဖြူတ်ဘဲ အမျိုးဘသာသယနာ
စောင့်ရောက်ရေးလုပ်ငန်းဆက်လုပ်မည်ဟု
ပြည်နယ်မဘသအဖွဲ့ဆုံးဖြတ်